II. évfolyam. Arad, 1887. Novemberhó 15. Kedd 311-dik szám.

Szerkesztőség:
Kazinczy-utcza 1. szám, földszint, balra.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Kazinczy-utcza 1. szám, földszint, balra.

Hirdetések díjszabás szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap után: szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben hazhoz hordva:
Egész évre . . . . 12 frt.
Fél évre . . . . . 6 „
Negyed évre . . . . 3 frt.
Egy hóra . . . . 1 frt.

Vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . . 7 frt — kr.
Negyed évre. . . 3 frt 50 kr.
Egy hóra . . . 1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

Németország aggodalma.

Arad, november 14.

Annyi dicső csata, oly sok fényes győzelem után, midőn Németország egységét betetőzve és consolidálva hitte a világ, a midőn befolyása hihetetlen mérvben növekedett a külállamok politikájában oly anynyira, hogy béke és háboru sorsa felett dönthetett önkényüleg, váratlan csapás nehezedett a nagy német állam vállaira; sulyos és könnyen veszélyessé is válható csapás, melynek leküzdése tán még nagyobb erőt igényel, mint igényelt a franczia háboru megvivása.

A né..et nép rajong az öreg Vilmosért, a ki dicsős'get s országokat szerzett birodalmához, s a ki békeszeretetében megalkotta azt az eddig nagyságra megközelithetlenül álló ligát, mely részben biztositotta volna Németország minden eddigi vivmányait, részben utját állhatja vala, hogy egy vagy más állam akár szövetségben is rabló módra törhessen más államok szabadsága és függetlensége ellen.

Ez okból igen természetes, hogy a béke után törekvő államok Vilmos császár soká uralkodását ép ugy óhajtják, akár mint maguk a németek, azonban ezeknek soha nem lett volna több okuk császárukhoz ragaszkodni, mint éppen a jelen pillanatban, a midőn az egész uralkodó család, de sőt még a vasember családja is a legnagyobb válságnak néznek eléje.

Azt mindenki tudja, hogy örökön senki, igy Vilmos császár sem élhet, s éveinek nagy száma folytán mind jobban meg kellett, hogy avval az eszmével barátkozzék, hogy egyszer s talán igen rövid idő mulva is, másnak kell őt a kormányon felváltani, mondjuk, hogy ez eszmével rég meg kelle barátkozni, bár az eddig elért eredmények biztositására nagyon kivánatos lett volna, hogy Vilmos császár és Bismarck élete halál ellen biztosittassék.

És lehetetlenség ellenében vigaszt találhatott Németország abban, hogy Vilmos elhunytával is a trón olyan higgadt és tapasztalt kezekre fog szállani, melyek éppen a higgadtság és dus tapasztalatokban rejlő nagy erő folytán képesek lesznek azt dicsősége előbbi pompájában fentartani.

E vigasz után kétszeres az aggodalom, ma, midőn attól kell minden pillanatban rettegni, hogy a sors oly mérvü csapást talál osztani a ma még fénykorát élő nagy hatalomra, melynek elviselésére tán elég ereje sem lesz.

A trónörökös torokbaja felett közzétett hivatalos és nem hivatalos, de minden esetre kétségtelen értesitések minden kételyt kizárólag nyilatkoznak a betegség gyógyithatlansága iránt s a jó testi szervezet, s épségben levő étvágy ellenében is a trónörökös mielőbbi végelpusztulására készitik elő a nagy közönséget.

Talán mondani is felesleges, hogy Frigyes Vilmos trónörökösnek elvesztését már magáért az egyénért is nagyon nagyon meggyászolná országa: de sokkal különösebb okai lehetnek a gyászra ennek szomoru következményeiben. Vilmos császár agg, beteges, maga is sir szélen álló ember. Auguszta császárné napról-napra rosszabbul van, ha tehát a trónörökös állapota csakugyan szerencsétlen kimenetelü lesz — nagyon valószinü, hogy az agg szülők fájdalma azt nem soká fogná tulélni.

Vegyük számitásba még Bismark előhaladott korát s a trónváltozással járó nehézségeket. Bizony bizony nagyon nagy oka lehet Németországnak az agodalomra.

Mi mint Németország szövetséges társa, ép oly érdekkel kisérjük a dicsőséget szerzett dinastia sorsát, mint éppen hü alattvalói, s velük együtt óhajtjuk, hogy az elkerülhetlen csapás ne nehezedjék Németország állami életére is.

Az osztrák-magyar vámkonferencia vasárnap több órai ülésen folytatta az olasz szerződési tágyalásokra vonatkozó tanácskozásokat, a nélkül azonban, hogy ezeket befejezte volna, minél fogva azok folytatandók lesznek. Mihelyt a vámkonferencia határozatait mindkét állam kormányai jóváhagyják, m e g b i z o t t j a i n k, — valószinüleg kedden — ismét v i s s z a t é r n e k R ó m á b a.

Egy orosz lap a Kálnoky nyilatkozatairól. Egy brüsseli távirat szerint a „N o r d“ hevesen kikelt K á l n o k y Gusztáv gr. külügyminiszter ellen azokért a beszédekért, a melyeket a delegatiókban tartott. Azt irja, hogy Oroszország nem fog szemet hunyni Kálnoky Kálnoky beszédei előtt, melyekkel őt, azt az államot, a mely eddig egyedül adta bizonyitékát békeszeretetének, a béke megzavarójának bélyegzi. Nem Oroszország, hanem a hármas szövetség veszélyezteti a békét, azzal, hogy Coburg kalandjait támogatja s a nemzetközi szerződéseket tiszteletbentartását aláássa. Oroszországnak könynyü volna bebizonyitani, hogy Coburg herczeg megválasztása conspiratio müve; azonban valószinü, hogy Oroszország az ellene tanusitott mértéktelen modorra lenézéssel válaszol, Kálnoky gr. sokkal többet használt volna az Oroszország és Ausztria-Magyarország közötti viszonynak, ha semmit sem beszélt volna.

Aradváros és megye közönségéhez.

Budapest, nov. 10.

A fővárosban alakuló „Aradi kör“, melynek keletkezéséről s a kezdet nehézségével való küzdelméről az aradi lapok nem egyszer emlékeztek meg — ismét életjelt ad magáról. A folyó évi május havi értekezleten elfogadott alapszabályok, a nagyméltóságu magy. kir. belügyminiszterium által megerősittetvén, az Aradi kör alakuló közgyülését folyó hó 19-én tartja meg C s i k y Gergely, ünnepelt irónk személyes elnöklete alatt. Sokszor irtunk már a körről, annak czélirányos és minden tekintetben hasznos voltáról, czéljáról és a rendelkezésre álló eszközökről, s igy csak ismétlésbe bocsátkoznánk, ha ujból előadnók mindazt, a mit a kör elérni óhajt, s ha előadnók ujból azon indokokat, melyek az „Aradi Kör“ létesitésének eszméjére vezettek. Egy éve mult annak, hogy ezen eszme az aradi illetőségü, de Budapesten tartozkodó fiatalabb nemzedék és különösen az itt időző egyetemi polgárok között tért foglalt. — Az eszmének ezen — hogy ugy mondjuk — embriója azonban nem igért tartós és czélirányos kört, mert az egyetemi körök — mutatja ezt, a bár éveken át sikerrel működött, de 1885. évben felosztott „aradi család“ példája is — már természetüknél, és alkatelemeiknél fogva ritkán állandók.

De az eszme meg volt — s az eszme szép is volt! S e tekintetben fiatalságunkat illeti az érdem, melynek buzgósága még akkor sem csökkent, a mikor az alakuló kör vezetését az idősebb elem vette át, mert biztak azokban s tapasztalhatták, hogy oly siker mellett, a minő Csiky Gergelynek elnökké történt megnyerése volt, az eszme megvalósithatása csak nyer, sőt egyedül igy és ily módon valósitható meg. Csiky Gergely elnöklete s buzgó vezetese mellett indult meg a további tanácskozások, értekezletek s gyülések hosszu sora, melyeknek nem sokara eredménye is lett. A fővárosban tartózkodó aradiak kivétel nélkül tagjaivá lettek a körnek, mely rövid idő mulva oly egyéneket számlált tagjai között, kik nemcsak ezen körnek, hanem — különféle téren — az országnak is diszére válnak.

Az ifjusági körből, — egyetemes „Aradi Kör“ lett, mely nemcsak akar, de tagjainak intelligentiája folytán képes is lesz szép és nemes czélokat elérni, az eddig csak eszmekép létező kivánalmakat megvalósitani s mely ma már a Belügyminiszterium által megerősitett alapszabályaiban birja létjogát.

Ennyit a kör keletkezéséről mint vázlatot. Hogy miért akarunk mi aradiak is a fővárosban kört alakitani, mi indokokok vezérelnek erre, — azt hiszszük nem szükséges mondanunk.

Talán nem is volt erre határozott czélunk, talán csak a kölcsönös szeretet, az a tudat, hogy mindnyájan egy város vagy megye szülöttei vagyunk, volt az első indok, a midőn az eszme már határozottabb alakot öltött mindenki érezte, hogy szükség van a körre, hogy vétek volna kört nem alakitani ott és akkor, a hol ugy számra nagy mint társadalmi állásra nézve oly kitünő elemek szövetkezhetnének, s akkor, midőn ma már minden czél elérhetése összmüködést, oly sokoldalu támogatást igényel. — Segiteni egymást kölcsönösen, a számos parányból egy számot tevő alakot, tömeget képezni — ez volt és maradt is mindenkor főczélunk. Nem szórakozasra, nem mulatságra gondolunk egyedül, hanem erkölcsi sőt anyagi támogatásra ott, a hol az szükségessé vált.

S mit tett ezen törekvéseinkkel szemben Arad város és Aradmegye közönsége? Nem lévén szándékunk leczkét tartani, vagy korholni ott, a hol ahoz jogunk nincsen, a hol k é r n i akarunk, egyszerüen mint száraz tényt constatáljuk azt, hogy Arad város és Aradmegye, daczára annak, hogy taggyüjtő iv minden számottevő aradi és aradmegyei lakosnak megküldetett, gunykaczajra fakadt nemes törekvéseinkkel szemben, idegennek nézett, vagy talán még annak sem, vállat vont oly kör alakulásának hallatára, melynél még fizetéssel is jár a tagjog, félre tette felhivásunkat s a dologgal tovább nem is gondolt. De meggondolta-e Arad város és Aradmegye közönsége azt, hogy ily közönynyel saját gyermekét temeti el, meggondolta-e Arad város és Aradmegye közönsége azt, hogy ily közönynyel az „Aradi kör“ a befolyt adományokat nem idegenek hanem saját gyermekeinek kivánja visszaadni, szülői helyett óhajt gondoskodni gyermekei felől a sivár fővárosban? Bizonyára nem. Mert egy oly közönség, mely annyi jótékony intézetet gyámolit és alapit, filléreiből nekünk is juttatott volna valamit.

Igaznak kell lenni tehát azon állitásnak, hogy Arad város és megye közönségének közönye tisztán azon hitben leli magyarázatát, hogy a fővárosban alakuló „Aradi kör“ czélja egyedül a közös mulatság, mely közös pénzből könynyebben és fényesebben érhető el. Sokszor hallottuk e véleményt s meg sem emlékeznénk róla, ha annak terjedése a kör keletkezését s létezését nem veszélyeztetné. De igy, — mit várhatunk egy oly közönségtől, melynek körünk felöli felfogása ily téves alapokon nyugszik? Soha meg nem szünő és érdekeinket veszélyeztető közönyt továbbra is, mert társas összejöveteleinknek minden ujabbi hire a kétkedőket téves hitükben még jobban meg fogja erősiteni. Nem tagadjuk azt, hogy mulatni is akarunk. De mindig a mulatságért magáért mulatunk-e s nem mulattunk-e százszor is jótékony czélért? Az esetleg szedendő belépti dijakat nem e fordithatjuk mi is körünk egyik vagy másik jótékony czéljának megvalósitására? Az éhező iskolás gyermekek számára gyüjtést rendez a főváros, talán Arad is, — de gondolt e valaki már arra, hogy létezhetik-e éhező aradi egyetemi polgár is, kit mi havi segélylyel ellátva, az élet nehéz küzdelmeiben segiteni akarunk?

A május havi értekezlet, melyben az ország nem egy kitünősége s a fiatalság teljes számban részt vett, — a titkári jelentés azon részét, mely szerint Aradváros 4 és Aradmegyében ösak 2 pártoló tagot sikerült gyüjteni, mely megtődéssel fogadta s ujabb eszközök igénybe vételét hozta javaslatba.

Kivánjuk tiszta szivből, hogy ezek eredményre vezessenek. Kivánjuk ezt szegényebb sorsu tagtársaink érdekében, de óhajtjuk ezt városunk és megyénk jó hirnevének érdekében is, mert körünk netáni bukása — részvétlenség által okozva, — nem a legszebb világitásba helyezendi városunk és megyénk azon közönségét, mely különben minden áldozatra kész. Nem lehet ugyan itt a szerény adományt fitogtatni, de szolgáljon kárpótlásul a nemes adományozónak azon tudat, hogy jót tett, s talán jobbat, mintha filléreit más jótékony czélra forditotta volna. Az „Aradi Kör“ titkári hivatala (József körút 21) minden körünket érdeklő kérdést közvetit, miért

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.

(November 15.)

Színész-pantheon.

(Uj ciklus.)

— Az „A r a d i K ö z l ö n y“ eredeti tárczája. —

Peterdy Sándor.

Egy éve lesz, hogy látva azt a magas niveaut, melyen a Krecsányi-társulat áll s azt a kiválóan komoly becsülést és rokonszenvet, melylyel a közönség a vidék ez első testületét működésében kiséri, — elhatároztuk, hogy az aradi szinészek jutalomjátékain az esték hőseit bemutatjuk az „Aradi Közlöny“ pantheonjában. Olyan mulandó annak nehéz és oly sokszor félreismert pályának a dicsősége. A levetett álarczczal és a taps zajának elültével eltünni látszik a legértékesebb alkotás is. Nyoma vész. Egy pár sor a szinház-rovatban és azzal vége.

Miért ne legyen hát egy nap egy-egy embernek szentelve? Becsvágyó szinésznek, ki minden napot a közönségnek áldoz. Miért ne kötelezzen a müvészet annyira, hogy később, mikor a fiatal arcz redves vonásokat kap, s a mosoly fanyarrá válik, egy kis emlék beszéljen arról, hogy ime az az idő, mikor szerettek, mikor lángoló vérrel téptem a borostyánt...

*

Ma Peterdy Sándor van soron. Előnye az a kitüntetés, hogy a saisonban az első jutalomjáték mindig az övé. Annál, a ki anynyiszor elől jár, az természetes. A drámai hőshez illik, hogy mindig ő állja ki a közönség rokonszenvének kereszttüzét. És meg is vagyunk róla győződve, hogy a mai est, erős próbára teszi a közönséggel szemben, a Peterdy Sándor — szivét.

*

Az aradi szinház közönsége alig sejti, hogy ez ő sokat tapsolt drámai hősszerelmese, az a daliás fiatal férfi, már 12 éves szinész. Alig volt több idős, mint a mennyi éve hogy a szinpadon él és már felesküdött Thaliának.

Mint aradi diák kezdte érezni azt az ellenállhatlan vágyat, mely a hivatottakat szokta a coulisszák világához lánczolni. És ebben a korai elhatározásban a legérdekesebb találkozása a körülményeknek, hogy mint kezdő szinész, egy kezdő directorhoz csapott fel.

Első heteit élte a Krecsányi igazgató társulata Kecskeméten. Hozzá szerződött először Peterdy.

Milyen magasan áll ma már az a kezdő director és az a kezdő sziuész. Az egyik aradi igazgató s a másik a drámai hősszerelmes.

Tanunk reá az aradi közönség, hogy ezzel nagyon sokat mondtunk.

*

A kezdet egy félév multán abba maradt, és Peterdy visszatért az iskola padjaihoz. Igyekezett visszafojtani magában a hajlamot. Hát ha csaló fény, fiatalos ábránd, az a mi a festett virágok és a vászon ég világába vonja? Várjunk egy keveset. Érjen meg a gondolat és a vágy legyen kész elhatározássá.

Az lett. Az érettségi után az aranyos jogász-élet napjai következtek. Az uj hadnagy és a süldő-jogásznál nincs nagyobb ember, — ez a közmondás tréfás gunyja. Peterdyre azonban az uj élet, az ábrándos kalandok és a nagy tervek e délibábos napjai voltak mélyebb hatással. A „Corpus Juris“ mellett mindegyre feltünt — a sugókönyv. Hol egyik, hol másik állott magasabban. Egyszer aztán becsapta az öreg könyvet és ujra felnyitotta a másikat. Adieu jogász-élet, nagy tervek, jókedvü czimborák, kényelem!

A vágy kész elhatározássá lett. Nem volt hatalom a mi a szinpadtól elvonja.

Az öregek haragja, a szokatlan élet nyomoruságai azonban csak arra ösztönözték, hogy megmutassa, hogy igaza volt a mikor hitte a jövő koszoruját teremni.

Ma már az édes atyja, (köztiszteletben álló ügyvéd Nagy-Szent-Miklóson, Torontálmegye) és a közönség adnak neki igazat. Beczézik ha olykor ellátogat otthon és két éve szeretik, tapsolják Aradon.

*

És mondjunk valamit szerepeiről? Mondjuk el, hogy minő szeretettel csüng azokon, hogy nyomon követi azokat a legértékesebb siker, s hogy büszkeségének tartja, hogy az aradi szinpadon mutathatja be alkotásait?

Hátha a közönség megczáfol, hogy nem dicsértük meg eléggé?

*

A „Tell Vilmos“-ra nagy passióval készült az egész személyzet. Hogy semmi se hiányozzék, a zenekar is hozzá fogott az opera nyitányának s több értékes részének a betanulásához.

A tegnapi főpróbán ezeket is bemutatták A gyönyürü nagy opera áriái egészen elragadták a személyzetet.

Ma tehát kettős premiére lesz.

*

Itt van aproposra egy Tell-adoma is. A közönség köréből, a hol nagy a várakozás a mai estére.

Egy szorgalmas szinházlátogató, egy magyarul nem éppen jól beszélő, öreges zsidó asszony nógatta a férjét, hogy menjenek el ma a Peterdy jutalomjátékára.

— Móriczkám, — szólt az asszony, — vigyél el engem holnap a „Tell Vilmos“-ba!

— Mi az a „Thell Vilmos? — kérdé zsörtölődve a férj.

— Nü? Hát te még aztat sem tudsz? Egy darab, a melyikben j ö m ö l c s r e l ö v ö l d ö z n e k!....

*

Meg vagyunk győződve, hogy felesleges a mi részünkről is ez a biztatás. Az aradi szinház intelligens közönsége tudja hogy mivel tartozik egyik olyan müvészének, mint Peterdy Sándor.

Tehát — plaudite! **Spadassin.**

A milliókért.

[54 Folyt.] (Franczia regény.)

— Az „A r a d i K ö z l ö n y“ számára forditotta: Sz. J. —

LI.

Darvil Emil még javában aludt, midőn Davison szeptember 5-e reggelén sétára készen, benyitott hozzá. Davison már évek óta csak kevés gondot forditott külsejére, az élet számára nagyobb részt csak teher volt és örömo csak abban nyilott, hogy ha valami jót tehetett.

De e napon Jakab, ki fiatalabb éveiben egy előkelő elegans ur komornyikja volt, régi mesterségére szorult, hogy gazdájának lehető gavalléros külsőt kölcsönözzön.

„Minő szép, deli termetü a tekintetes ur!“ mondá Jakab, mihelyt elvégezte szépitési müvészetét.

Gyakran csodálkoztam magamban azon, miként van, hogy tekintetes ur, gazdag ember létére, oly kevés gondot fordit ruházatára és külsejére. Nemde szépen áll most a tekintetes ur haja, a hogy én fésültem azt?“

„Ezt a sebhelyet nem tudnád eltávolitani, hisz az egészen eltorzitja az arczomat?“ mondá Davison felfohászkodva.

Kérem, a mint én tartom, inkább büszke lehet ezen sebhelyre, mintsem haragos. Sok bátor férfiu Amerikában még nagyobb sebhelyekkel bir. Avégett ne aggódjon, biztos vagyok abban, hogy tekintetes ur, bárhová belép, tetszeni fog mindenkinek.

Davison nem igen figyelt inasa bókjaira, hanem nehány sort irt azokat boritékba tette és bepecsételte, azonkivül egy nyitott lapra szinte valamit irt, és mindkettőt Jakabnak azon parancscsal kézbesité, hogy mihelyt Darvil ur felébredt, adja át neki ezeket. Ezután eltávozott, Brüssel felé véve utját. Oda érkezve bérkocsiba ült és azon szállodába hajtatott, a melyben Picard Antal Taylor Steffen név alatt időzött.

Davison, oly élenken érdeklődött Taylor György barátja iránt, hogy minél előbb kivánta ama férfiut meglátni, kit Varreux gróf György fiának tartotta és a világnak bemutatta. Az amerikai bejelenteté magát nála mint édes apja barátját és Antal igen udvariasan fogadta őt.

Davison titkon végig nézett az állitólagos Taylor Steften termetén, azután részvéttel tudakozódott multja felől és mellékesen megjegyzé, hogy a mennyiben ő vissza emlékszik, sem apjára sem pedig anyjára nem hasonlit.

Antal elpirult és néhány érhetetlen szót mormogott válaszul.

Davison még rövid ideig barátságosan elbeszélgetett Picarddal, azután elbucsuzott.

Gondolatokba merülve hagyá el a szállodát, s mindinkább meggyőződött benne azon hit, hogy Varreux gróf csakugyan szándékos csaláson töri fejét és önkénytelenül felkiáltott:

„Egy vonása sem hasonlit a vélt szülőkre, de semmi sincs rajta a mi amerikai származasára vallana!“

Davison ezután az amerikai követnél tett látogatást, a ki azonnal és nagy szivélyességgel fogadta ismerős honfiát.

Ugyanabban az időben, melyben Davison ur a követnél hosszas és titkos párbeszédet folytatott, Darvil Emil miként egy villám derült égből, megjelent a bankár irodájában és a kezében tartott levelét Delanoix uraknak kézbesitette.

A marquis és Liebermann jelentős szemhunyoritással figyelték őt. Taylor Rikárd elsápadt, a gróf pedig tettetett élénkséggel, mely ismét fényesen tanuskodott lélekjelenléteről, felkiáltott: „Oh minő meglepetes, ugylátszik fiatal müvészünk ismeri Delanoix urat!“

Mialatt a bankár felbontá a levelet, Darvil Varreux grófhoz fordulva, halk hangon mondá: „Elhiszem, hogy ön csodálkozik azon, hogy még életben vagyok. Köszönje megemlékezésemnek arra, a mit érdekemben valaha tett, hogy többet nem mondok!“

A gróf ép oly halk hangon felelé: „Tehát igy tartja adott becsületszavát? „De mit lehet öntől várni, tegyen, a mit akar!“

Delanoix fennhangon kezdé: „Éppen most olyan hirt vettem, mely legnagyobb csodálkozásomat kelté fel. Az urak engedjék meg, hogy a levél tartalmát közöljem önökkel.

Valamennyien figyelmesen Delanoix Jenőre néztek, ki a következő levelet olvasta fel:

„Uram!

Nagyon lekötelezne, ha azon pénzekről, melyeket annak idejében önre biztam körülményes kimutatást összeállitani és használatomra készen tartani sziveskednék. Legmélyebb tisztelettel maradván

kész szolgája:

Taylor György.“

„Lehetséges volna, hogy Taylor György ur még életben van! kiálta az öregebb Delanoix, mire a gróf megvető hangon közbevágott: „Bah csak, nem tartja ezt az irkafirkát igaznak? Nem egyéb ez, fogásnál!“

„Bocsánatot kérek gróf ur, ha nem osztom ebbeli véleményét,“ szakitá őt félbe az öregebb Delanoix, „de ezen nagyfontosságu ügyben saját szemeimben bizom.“ Ezen levél, a mit az imént kaptam, kétségkivül Taylor György ur saját kezeirasára vall. Rosz üzletember volnék, ha nem értenék a kéziratokhoz.“

is felkéretnek mindazok, kik ügyünk iránt érdeklődéssel viseltetnek, avagy tagtársaink sorába kivánnak lépni, miszerint e tekintetben körünk titkári hivatalához fordulni szivesked jenek.

Budapesten, 1887. nov. 10.

Az ideiglenes bizottság.

*

Közöljük e felhivást minden megjegyzés nélkül. Azt hiszszük azonban, hogy czélszerübb lett volna a tagok gyüjtésére egyes ismert buzgóságu egyéneket külön felkérni. — Szerk.

TANÜGY.

— Az aradi ipariskolai oktatás hiányai. —

Az aradi alsó foku ipariskolai oktatásnál eddig bemutatott eredmény az értelem-fejlesztés tekintetében, mint azt az illetékes jelentéseken kivül egy hivatalos irat is, — melybe bepillantani alkalmunk volt, — igazolja, általános elismerést érdemel. Ezen tagadhatatlanul szép eredményben az oroszlánrész azon buzgó szakférfiakat illeti, kik szivvel-lélekkel fáradoznak — természetesen illő jutalomért*) — a bárdolatlan nyers tömeg oktatásában. Amde ha az erkölcsi eredményt vetjük a komoly s igazságos critica serpenyőjébe, aligha szólhatunk hasonló elismerés hangján, mert az annyiszor ismétlődött megbotránkoztató jelenetek uton utfélen hirdetik, hogy az oktatás essentitája: a nevelés bizony összehasonlithatlanul messze mögötte marad az értelemfejlesztés terén felmutatott eredménynek s mig ez dicséretre, amaz kemény ostorozásra méltó.

Azon okok, melyek az iparos tanulók sokszor emberietlen magaviseletében nyilvánulnak s melyektől ma-holnap undorral fordul el a jobb érzésü ember, szorosan véve nem vezethetők ugyan vissza az iskola falai közé; de mégis van némi része benne az iskolának, mely talán nem egészen teszi meg mindazt, a mit hatása és jogkörén belül megtennie kellene.

Értjük ez alatt azon tényt, hogy a vallás-erkölcsi képzés megszünt reájok befolyással lenni; azaz nem részesülnek egyik felekezet részéről sem vallás-erkölcsös tovább képzésben, holott ezen jogukat az 1884. XVII. t-cz. 83. §-a tiszteletben tartja s a heti oktatas időből 1 órát erre forditani megengedi. Az elszilajult, rakoncátlan érzelmek megfékezésére — mint tapasztaljuk — nem elegendők az osztályfőnök által itt-ott közbeszurt erkölcsi intelmek, melyek minden rendszer nélkül adatnak elő s talán némileg ezen mulasztás rovására is esnek azon botrányos scénák, melyekről a helyi sajtó akár rendes rovatot vezessen; nem elegendő a rendőri ellenőrzés sem, mely erőtlennek bizonyult, hanem szükséges szerintünk, hogy a miveletlen tömegnél rendszeres vallás erkölcsi oktatás ellensulyozza korlátot s az emberies érzést alig ismerni akaró, durva érzelmek kitöréseit.

Igaz, ily irányu kötelező intézkedést a miniszteri utasitás nem szab meg, de ezzel szemben nem volna szabad a miniszteri engedékenységet tétlenséggel tetézni, mivel első sorban az iparosság van hivatva épen az ő sáját jól felfogott érdekében pótolni azt, a mire törvények s miniszteri utasitások nem kötelezik, de különben saját intentioban fekszik tanonczainak nagyobb erkölcsi értéket biztositani.

Rendszeres vallás- erkölcsi oktatás nélkül semmiféle iskolai oktatás nem lehet egész s miután az aradi alsó foku ipariskolai oktatás keretéből ez hiányzik, nem lehet az ő oktatása sem egész s e szerint tehát csak fél munkát végez, a melynek teljessége kiegészitésre vár. Ennek lehetősége meg van s két alakban volna foganatositható t. i. vagy az egyes felekezetek vallásoktatóinak bevonása által, vagy akként, hogy a minden vallásnak az európai müveltségnek egyaránt alapját képező bölcseszeti erkölcstan (ethika) világi tanitó által adatnék elő, mint az p. o. a zentai ipariskolánál történik, pedig ott alig bővelkednek annyi jeles tanerővel, mint nálunk.

Kérdés azonban, kinek áll jogában és tisztében az ily irányu kezdeményezés? A felelet erre könnyü és az nem lehet más, mint az iskola administratioját vezető bizottságnak, melynek figyelmét erre — bár azt eddig kikerülte — ezennel felhivjuk. A kivitel módozatáról itt, e lapok utján szólani felesleges, mert az ily kérdések részleteinek megvitatására a nyilvánosságot nem tartjuk alkalmasnak; de öreg hibának tartanók, ha az intézést maguknak vindikálók továbbra is homokba temetnék fejeiket, mivel ez által azt látnók megerősitve, hogy az ügyek élén állóknak nincs alapos érzékök az iparostanulók ily irányu oktatása iránt, a mit feltételezni egyáltalán nincs szándékunkban. Valamint azt is felesleges vitatni, — mert hisz a tények eléggé igazolják, — hogy tisztultabb erkölcsi állapotok meghonositására mulhatlanul szükség van ipariskolánknál, ha nem akarjuk felette a pereatot kimondani; tehát csak ember kell a gátra. Hogy alkalmas tanerőkben módja van választani az illetékes bizottságnak, azt sem szükséges tüzetes vita tárgyává tenni, levén az meghaladott álláspont.

Az ipariskolai oktatásnak van azonban ezen kivül még egy másik hiánya is, a melyre szintén az ügy érdekében rámutatni kötelességünkben áll s ez: az egészségtannak eklatans ignorálása.

Ugy látszik, az ipariskolai bizottság figyelmét kikerülte eddig azon körülmény, hogy az egészségtan már az elemi iskolák alsóbb osztályainak tananyagában is helyet foglal s arra fontos közegészségügyi okoknál fogva szükség van; de ezért korán sem okoljuk a bizottság tagjait, kiknek soha sem állt hivatásában iskolaügyek vezetése; de igenis okoljuk azt, a ki e bizottságot vezeti s tanácsaival, irányadó eszmékkel ellátja. Avagy talán nem volt alkalma még látni azt a piszkos, szurtos inassereget, mely naponta átlépi az iskola küszöbét, mily ronda, mocskos kosztümbe jelenik meg? Pedig a legtöbbje elmegy hazulról a nélkül, hogy szenyes kezeit, piszkos arczát előbb megmosná. De nem ezen csudálkozunk, hanem azon, hogy beengedtetnek az ilyenek az iskolába s megengedtetik nekik ott helyet foglalva, a testükön s ruhájokon magukkal hozott piszok kigőzölgése által az iskolai levegő elrontása.

Nem tudjuk ugyan alapos okát adni, hogy az egészségtan tanitása miért nem ilesztetett be eddig a tanitás keretébe: de azt tudjuk, hogy annak tanitása cseppet sem lenne kárára az iparos tanulóknak, kikre ha más okból nem, bát tisztaság tekintetéből üdvös hatást gyakorolna.

Nem annyira korholó, mint buzdító szándék vezérelt bennünket akkor, a mikor az ügy érdekében felszolalva, rámutattunk az alsó foku ipariskolai oktatás sarkalatos hiányaira; felhivni óhajtottuk azok figyelmét e két körülményre, kik hivatva vannak tenni valamit, biz e mulasztások további fenmaradása esetén nem fogunk elzárkózni attól sem, hogy egy lépéssel tovább menjünk; mert azokról a kiket bizalom állitott az ügyek élére, jogosan elvárható, miszerint kötelességöknek, a melyre vállalkoztak, eleget tegyenek.

Vajha eredménye lenne eme felszólalásunknak s megszivlelnék azok, a kiknek szánva lett.

Rebus.

*) A városnak azon eljárásával szemben, hogy az ipariskolai fizetéseket 33%-al leszállitotta, e kifejezés gunynak megjárja, de komoly állitásnak nem válik be. A szerk.

Templomszentelés Pécskán.

(A bankett. — Bál a vendéglőben.)

— Saját tudósitónktól. —

Pécska, november 14.

Tegnapi tudósitásunk kiegészitéséül adjuk most az ünnepélyességek további részéről a következő tudósitást:

Miután a püspök a látogatásokat bevégezte, a paplakba hajtatott, hol Szabados kanonok plébános nagy diszebédet adott.

Az ebédnél jelen voltak Németh József püspök, Végh Aurel kir. tanácsos jószágigazgató, Ormos Péter alispán, Oltványi Pál szegedi prépost, Schäffer Antal nagybecskereki plébános apát, dr. Kiss János theologiai tanár, Faragó János battonyai, Pálya Mátyás gyoroki plébánosok és segédlelkészek. Ott voltak továbbá Issekutz István járásbiró, Köpf György főszolgabiró, Fischer Miklós törvényszéki biró, Kövér Imre Budapestről, Kövér Viktor, Kövér Márton szemlaki birtokosok, Buja Sándor jószágigazgatósági fogalmazó, Kripp József kir. közjegyző, Issekutz Károly dr. megyei főorvos, Issekutz Mihály Magyar-Pecska főjegyzője, Réthy Károly ügyvéd, Popa Demeter ó-pécskai gör. kel. plébános, Klée Károly ügyvéd, Bojos Mátyás pécskai földbirtokos, Gaál Jenő dr. orsz. gyül. képviselő, Halmay Andor, Gyöngyössy Rezső, Kovács József épitési vállalkozó, Hindy Arpád, Kovács János M.-Pécska birája stb.

Az első felköszöntőt a pecsenyénél Szabados József mondotta XIII. Leo pápára és ő felsége a királyra, mint a legfőbb kegyurra.

A gyönyörűen kidolgozott felköszöntőt állva hallgatta végig a diszes társaság és végén zajosan megéljenezte.

Ugyancsak ő mondott toasztot Szapáry gróf volt pénzügyminiszterre, ki alatt az épités megkezdetett, és Tisza Kálmánra kinek pénzügyminisztersége alatt a nagy mü befejeztetett. Egyuttal lelkes szavakban emeli ki Végh Aurél kir. tan. jószágigazgató kegyuri képviselőnek nagy érdemeit ezen diszes templom létesitése és ily modorban való felépitése körül. Szive mélyéből fejezi ki az ő és hitközségének igazi háláját, őszinte elismerését és köszönetét. Tapsolás és lelkes éljenzés követé a szónok szavait, mely csak akkor szünt meg, midőn a szónok ismét felkelt és Bonnaz Sándor püspök egészségére üritett poharat, kiemelvén hogy ő nagyméltósága megértette a kincstár és a község törekvéseit és pénzügyi helyzetét, s a maga részéről 20 000 frtot adománynyal segitette a mü megalkotását. (Eljenzés.)

Ugyancsak ő a templom elragadó szépségének elbeszélésénél tudatta, hogy ő nagyméltósága betegsége miatt a felszenlést maga nem végezhetvén, ezért helyettesét, jobbját, Németh József püspök ő méltóságát küldte el, kinek egészségére emeli poharát.

Általános figyelem között emelt erre szót Németh püspök és hálásan köszönte meg a jó magyar-pécskaiak igazi szives fogadtatását és szeretetök nyilvánitását, kijelentvén küldöjének eme szavait: „Közölje a jó pécskaiakkal, hogy örömüket szivemből osztom. Biztositom őket szeretetemről!! Mihez a maga részéről az Isten áldását kéri a templom létesitőjére, a hitközségre és tevékeny plébánosára kire mint szives házigazdára is ürité poharát. (Általános éljenzés.)

Feszült figyelemmel hallgatta meg Végh Aurél jószágigazgató szavait is, ki a templomépités keletkezésének lefolyásának történetét röviden vázolta. Az ő reá és ő nagyméltóságára a pénzügyminiszterre háritott érdemeket csak keresztényi kötelességnek tünteti fel. s ő nagyméltóságának tudomására fogja hozni, hogy a mü nagy sikerrel fejeztetett be. Elteti különben a házigazdát.

Réthy Károly a magyar-pécskai hitközség nevében Németh püspökre, Szabados József a magyar-pécskaiak büszkeségére Ormós alispánra, a város szülöttjére, ugyan ő Oltványi Pál prépost pápai kamarás Schäffer apát esperesres mint az egyház jeles előharczosaira és az ő jo barátaira, továbbá dr. Kis János tanárra, a mai nap egyházi szónokára emelte poharát.

Oltványi Pál Németh püspököt éltette, Popa Demeter gör. kel. plébános a testvéri szeretetet oly fenségesen hirdető és gyakorló Németh püspökért ivott, mire Németh éltette a gör. kel. egyház hitközségét és derék plébánosát. Végh Aurél Gaál Jenőre emelt poharat, Oltványi Pál Végh Aurelra, Schäffer becskereki plébános pedig a magyar-pécskaiakat élteti, kik között magyarul tanult és hová gyermekkori édes emlékek füzik.

Buja Sándor szavalta el ezután a következő alkalmi verset, melyet Réthy Károly pécskai ügyvéd szerzett a felszentelési ünnepély alkalmából:

Templomszenteléskor.

Térdre borul, buzgón kinyörögve Isteni áldást,
Tőled a ki vagy Böles, Végtelen és Örökös!
Minden igaz hivő- a ki tart sujtó haragodtól,
Am bizik abban, irgalom atyja Te vagy.
Fennköltt lélekkel rebegi imáit az élő:
Mert hozzád emeled, a kebel indulatát:
Béke- malaszt uralg sziveinkben, áldva Hatalmad.
Természet dicsér, porba zuhant a' gonosz.
Messze dörög érczhangja harangnak szerte a légben.
Szentelt hangjaival, nyujtja az áldozatot.
Házadnak ragyogó jelvénye sugárzik a légben,
Dicskoszorut képez, a' mi örökön igaz —
Oh! nem emberi ész büszke diadalma ez óra.
A hit ensége! győz a szivek zavarán,
És a' hitetlenség — kétely elenyésztek örökre
Vágyva a' lélek hol égbe röpülni siet.
Hallgass meg! szivből igazán száll az ima forrón,
És trónodhoz fel, jusson e lelki fohász.
Istene mindennek! e világot a' ki teremtéd.
Halló látó vagy, s' nyilt a' titok Te Neked,
Tenger ifjító zivatart ki égbe irányzol
S ösmer alázattal Urnak a jutszi zefir;
Szomjas füszálnak Te adod harmatnak a gyöngyét.
Mindenség sorsát birja a pillanatod;
Téged imád mindaz, kit mondanak emberi lénynek,
S büntetsz, áldasz egy — és örök életen át.
Hozzád! száll buzgó fohásza a' hit szeretetnek,
Müvében Néked áldoz a' véges erő.
Áld meg e szent házat, ragyogó jelvénye zavarja
El tőlünk messze, a' gonosz indulatot,
Vészre soha, Aldás, igazi áhitat — örömre.
Hivjon az étczszó- es törbe ne ejtsen a' baj.
Áld kegyesen- forrón szeretett és drága Hazánkat,
Sok Zivatart álla már ki a jog s a' hitért.
Áld meg e hű népet, ki követ már egy ezer éve
Három, Örök és Egy Istenem áld: a'magyart.

A lelkes hévvel elszavalt hangulatos költeményt a társaság nagy tetszéssel fogadta.

Végezetül Szabados József éltette Halmay Andor műépitészt, mint a templom felépitésének egyik sok érdemet szerzett munkását, s Kovács vállalkozót igazi lelkiismeretes munkájáért, Dangl Antal fia udvari műorgonaépitőt páratlan műorgonájáért és Kövér Gábort művészi szerkezetü orájáért és Gyöngyössy Rezsőt a diszes oltárképért.

Szép felköszöntőt mondott még Gaál Jenő dr. lelkes szavakban éltetve a jószágigazgatót, majd a magyar catholicus klerust.

Ezzel a felköszöntők sora majd ½ 6 órakor a diszebéd is véget ért.

A község több előkelő családjánál is volt ez alkalommal nagyobb ebéd, mint Zdrahál Ferencz a vendégszeretetéről annyira ismert kincstári ispánná, Issekutz Mihály főjegyzőnél, Zabojszky kántornál stb.

Ebéd után a püspök kiséretével azonnal utrakelt s taraczkdurrogások között banderium és óriási közönség kiséretében ment az indóházhoz, honnan az esti vonattal tovább utazott. Este a nagyvendéglő szépen feldiszitett termében rendkivül kedélyes és fesztelen tánczmulatságot rögtönöztek, melynek rendezése első sorban Gérics közjegyzői segédnek érdeme volt.

A tánczmulatságon csaknem teljes számban ott voltak Pécska szép hölgyei, kiknek névsorát adjuk a következőkben:

Schweszter Károlyné, Gavrilovits Istvánné, Papp Károlyné, Goldzicher Lajosné, Vojtek Kálmánné, Lázár századosné. Braun Béniné, Zdrahál Ferenczné, Buja Sándorné (Arad) Kripp Józsefné, Pavlás Józsefné, Ficzay Ferenczné, (Arad) Sándrik Istvánné (Szemlak) Gartner Antalné, Badinné (Arad) Höszlyné, Könyvesné, Szegáll Gabrielle (Arad) Schweszter nővérek, Foly nővérek, Perlfass Paula, Kovács Katalin, Blau Irma, Blau Eszti, Zdrahál Emma, Seuss nővérek (Billet) Krajtsek Antonia, (Knéz) Gartner Amalia, Gartner Ilonka és Pavlás Teréz.

A mulatság a késő éjjeli órákig folyt a legpompásabb hangulatban, azután a vendégek legnagyobb része a reggeli vonattal elutazott.

KÜLFÖLD.

A Wilson ügy. A „N. Fr. Pr." Párisból jelenti. Wilson ügye ama levelekre nézve, a melyek a Caffarel perben szerepeltek kedvezőbbre fordult. Gragnon rendőrfőnök e bizottság előtt a következő nyilatkozatott tette: „A kérdéses leveleket én vettem magamhoz és nagyobb biztonság okáért hálószobámban őriztem mindaddig, mig a törvényszéknek át nem adtam. Szilárd meggyőződésem szerint a levelek nem cseréltettek ki, s a törvényszéknél levő levelek ugyanazok, a melyeket én adtam át." Wilson szintén azt állitotta a vizegálóbiró előtt, hogy a levelek ugyanazok, a melyeket Limouzinhoz intézett. Erélyesen tiltakozott az ellen a gyanusitás ellen, hogy a leveleket kicserélte volna. — Andrieux képviselő a mellet kardoskodik, hogy Wilsonnak joga volt, ha a leveleket visszakapta, azokat megsemmisiteni. Ha a helyett, hogy letagadja, azt maga ujra leirta, mert Limouzin asszony saját védnlmére szükségesnek mondta, ez csak loyalitás és semmi egyéb. Legfontosabb az a hir, hogy Duville-Maillefeu képviselő egy 1881-ből keltezett levelet mutatott fel, mely szintén ép oly papiroson volt irva mint Wilson szóban levő levelei, holott a papirkereskedő azt mondta, hogy ily papirost csak 1885. óta hozott forgalomba. Mind e dolgok még felvilágositásra várnak. Wilson pénteken a kamara megnyitásánál kijelentette, hogy lakását az Avenue Jena-ra tette át. Az Elyséen többé senkit sem fogad el.

Botrány a francia kamarában. A franczia kamarában szombaton nagy botrány történt. Maillard interpellált, a miért Potier kommunista költő temetésénél a rendőrség beavatkozott. Falliéres belügyminister kijelentette, hogy a rendőrség a törvényes rendet védte, és nem engedhette meg, hogy lázadási jelvényeket tüzzenek ki. Clovis-Hugues erre kijelentette, hogy Potier temetésénél ő képviselte a törvényességet Ezeket a szavakat a centrum tagjai harsogó nevetéssel fogadták. Douville-Maillefue grót radikális képviselő erre felugrott és igy kiáltott: Ez szemtelkeség! Mit jelent az a gyalázatos nevetés? Önök saját magukra köpnek. (Nagy zaj.) Ez alávalóság és én nem teszem a lábamat ebbe a házba, ha ezeket a nyomorultakat meg nem bélyegzik! E szavak hallatára a centrum tagjai a szónok felé rohantak, hogy megverjék, de a szónok otthagyta a termet. Floquet elnök: Az imént hallott szavakat nem lehet elég szigoruan megróni. Tony Révillon: (Spuller miniszter felé fordulva) Önnek nincs mit nevetni. Floquet elnök rendreutasitja Révillont és Douville-Maillefeure vonatkozólag igy szól: Legjobban elitélte magát, azzal hogy elhagyta a termet. Erre a kamara 331 szóval 153 ellen kimondta, hogy napirendre tér.

LEGUJABB POSTA.

— Boulanger Párisban. Párisból 13-iki kelettel jelentették: Boulanger tábornok, kinek fogsága már letelt, ma este Clermont-Ferrandból Párisba megy, hogy részt vegyen azon bizottság munkálataiban, mely a tisztek beosztásával foglalkozik.

— A német trónörökös a halál révén. Lapunk tegnapi távirata megerősitést nyer, s a lapok egyértelmüleg jelentik, hogy a trónörökös hogyléte átalánosságban kielégitő, igen jól alszik, étvágya kitünő és jó erőben van. Pillanatnyi életveszély nem forog fenn, a betegség még évekig elhuzódhatik (?). Mackenzie el fog utazni, azonban 14 nap mulva visszatér San-Remoba, ha időközben más intézkedések nem tétetnek.

A brüsseli udvarhoz oly értelmü hirek érkeztek, melyek szerint **a német trónörökös közvetlen életveszélyben van.**

TÁVIRATOK.

— A német trónörökös állapota. —

Berlin, nov. 14. (Az »Aradi Közlöny« eredeti távirata.) Ujabb megállapodás szerint eltértek attól a szándéktól, hogy a trónörökös gégéje kivétessék, mert megfontolták, hogy orvosi vélemény szerint a gége kimetszése nem nyujt biztositékot, hogy a betegség ismét vissza ne térjen, és hogy e mütét minden esetre nyomorékká tenné a trónörököst. Ha esetleg fulladás veszélye fordulna elő, akkor a légcső-felmetszés fog foganatosittatni.

— A delegacziókból. —

Bécs, nov. 14. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A magyar delegacció mai ülésében tárgyalta és változatlanul elfogadta a külügyi, tengerészeti és közös számszéki költségvetéseket.

— Baleset. —

Kolozsvár, november 14. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) Földessy Sándor volt városi tanácsos ma délután halászás közben a monostori tóba fult. Holttestét hazaszállitották. Leányának esküvője holnapra volt kitüzve. A részvét az egész városban általános.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— Fábián László főispán és Ormós Péter alispán a tegnap reggeli vonattal, dr. Dálnoky-Nagy Lajos főispáni titkár kiséretében hivatalos szemle-utra indultak; tegnap a ternovai, ma pedig a világosi járási főszolgabirói hivatalt vizsgáljak meg, honnan ma kedden este térnek viszsza.

— Arad város igazoló választmánya tegnap délután Varjassy József elnöklete alatt ülést tartott a városháza tanácstermében.

— „A Kölcsey-Egyesület" felolvasásai. A „Kölcsey-Egyesület" választmánya most már véglegesen megállapitotta az első felolvasási cyclus sorrendjét, mely a következő:

Nov. 18-án. Vónósnégyes, előadva dr. Mandl Vilmos, Dancs Ferencz, Rau Gy. és dr. Jánosi Béla urak által. Parecz István tanácsos ur:

„Korántsem akarnám kétségbevonni éles látását" kezdé nyájas hangon a marquis, „de csak meg fogja engedni tisztelt uram, hogy olykor a legügyesebb emberek is már rá léttek szedve. Kéziratokat nem nehéz utánozni, igy van egy jó barátom, a kinek kézirása teljesen hasonlit az enyémre, ugyanazon tanitónk volt."

De azért mindig nagyon nehéz ily fogékony gyakorlott és mellette jellemző kézirást utánozni, mint a Taylor György urét", jegyzé meg Delanoix Jenő.

„Különben itt van Taylorné is," mondá az öregebb Delanoix kegyed mindenesetre ismerni fogja férje kezeirását, kérem vizsgálja meg e levelet!"

Jenny reszkető kezekkel nyult a levél után és alig hogy egy pillantást vetett rá, felkiáltott: „Igen, igen ez férjem kezeirása! kiösmerném ezer közül is!"

„Ha kegyed csakugyan férje irásának tartja, belenyugszom én is," viszonzá a gróf, „de ki tudja, mikor lett kiállitva, hová vetődött azóta, kinek kezeibe kerülhetett s igy ma már érvénynyel nem bir!" Dubois ur, ki eddig hallgatag volt és figyelmesen követé a tárgyalást, egyszerre felszólalt: Papiros és tenta az ellen szólanak, különben is méről van keltezve."

Delanoix Jenő komolyan a grófra nézve, monda: Bocsásson meg gróf ur, hogy az ön ellenvetéseit alaptalannak kell tartanom Én sohasem fogok olyasmit elkövetni, a mi törvényellenes. Ennél fogva az it jelenlevők, Taylorné ugymint az urak előtt ki kell jelentenem, hogy Taylor György ur megérkeztéig fogok várni és addig egy fillért sem adok ki a reám bizott vagyonból!"

Varreux gróf belátta, hogy netaláni ellenvetései többet ártanának mintsem használnának és igy elég eszes volt, hogy egykedvü arczot öltsön. Igaza van Delanoix ur," mondá „az ön helyzetében ugyanazt tettem volna." Azután udvariasan köszöntött és barátjai, a marquis és a báró kiséretében odahagyá Delanoix irodáját. Antal, ki nem figyelt a gróf intésére, ott maradt, Taylor Richárd pedig szitkozódva vette kalapját és a három távozó után indult.

Picard, Darvil Emil felé közeledett és barátságosan üdvözlé őt, azután Taylornétól rövid kihallgattatást kért.

Engedjen meg uram," viszonzá ez nyájasan, hogy felkérjem, sziveskednék engem két óra mulva meglátogatni, oly fontos hirt vettem, hogy előbb gondolataimat kissé rendbe kell szednem."

E szavak után a szép amerikai nő elbucsuzott a két bankártól s Darvil valamint Dubois urak által kisérve, hintajába ült és hazahajtatott. — Ahogy a Jenny lakására érkeztek és ez némikép magához tért, Darvil mellé ült és felkérte, hogy beszélje el, mikánt töltötte az utóbbi heteket és miként jutott Taylor György leveléhez?

Emil az igazságnak megfelelőleg elmemesélte élményeit és befejezésül mondá: „A levelet megmentőm, Davison urtól vettem, azon meghagyással, hogy Delanoix uraknak vigyem. A mennyiben ő személyesen nem adta kezembe, nem is mondhatom bizonyossággal, hogy ő irta-e, vagy Taylor ur küldte-e neki. Különben mind az nem sokára fel fog derülni!"

„Magam is azt reménylem!" fohászkodott Jenny. „Az már bizonyos, hogy Antal nem az én fiam. Csak az rejtélyes előttem, miként jutott Varreux gróf fiam ruháihoz, mert a miket felmutatott, azok nem hamisitottak."

— Hisz nem is mind valótlanság, a mit a gróf állit, szólal fel az ügynök. „Még az utóbbi napokban fáradságos kutatásaimnak sikerült egyet-mást megtudni, a mi több eddig rejtélyes dologra némi világot vet. A grófnak Deliére Jakab nevü inasa csakugyan, huszonkét évvel ezelőtt egy alig két éves fiut talált az utczán és azt azonnal urához vitte. Csakhogy a gróf nem adta a lelencz házba, mint állitja, hanem inasára bizta, hogy valahol keresen számára helyet. Ez az inas a fiut valószinüleg faluhelyre vitte valami derék becsületes emberekhez és csak később emlékezett meg róla a gróf, a menynyiben gondos nevelésben részesitteté. Az inas, a mint értesültem, már évekkel ezelőtt kivándorolt és azóta mit sem hallatott magáról. Én ugy hiszem, ez a Deliére sokkal többet tudott már ura felől, semhogy tanácsosnak tartotta továbbá is szolgálatában maradni és elárulni sem akarta, annál sokkal becsületesebb volt."

Darvil Emil az ügynök minden szavára figyelt s beszédje közben többször változott szine, végre felkiáltá: Deliére, Deliére, ezt a nevet gyermekkoromban sokszor hallottam emlegetni; egy öreg jó asszony, kit anyám nak kellett neveznem, igy szólitott mindig egy nála volt fiatal embert. Szegény nő már régen meghalt, azt a Deliéret pedig, kinek térdein sokszor játszottam, mint afféle kis gyermek, utoljára láttam azon a napon, melyen ama nevelőintézetbe kerültem, hol később megismerkedtem Leroy Alfonzzal. Deliére mondta nekem akkor, hogy Margit anyóka nem igazi anyám."

„És hol töltötte gyermekéveit, Darvil ur?" kérdé az ügynök.

„Ama egyszerü falu nevét nem tudom. Távol tartottak a többi falusi gyermektől és ha olyankor a faluról volt szó is, csak ugy hallottam mindig, hogy: itt, vagy: nálunk."

„De minő indoka lehetett a grófnak, hogy egy árva gyermeket gondos neveltetésben részesitsen, hisz a jótékonyság ugy látszik nem igen tartozik főerényei közé," jegyzé meg Taylorné.

„Nagysádnak ugy látszik kevés, vagy ha igen, ugy téves fogalmai vannak az ily féle emberek jelleméről, minőkhöz Varreux gróf tartozik," vizzonzá az ügynök. „Az ily cselszövők eszközöket nevelnek maguknak, I. Napoleon példájára árva gyermekekről gondoskodnak, hogy annak idején azok befolyását hasznukra forditsák. Varreux gróf, megengedem, romlott, lelkiismeretlen jellemü, de tagadhatlan, hogy nagy észszel és müveltséggel rendelkezik."

„Csakhogy tehetségeit nem forditja mindig jóra, én is csak neki köszönhetem nevelésemet és kiképeztetésemet, de nagyon sajnálom, hogy háladatosságommal keserü érzelmek párosulnak," mondá Emil.

Dubois ur folytatá: „A gyermek ruháiból következtethette szülői vagyonosságát, s talán már akkor is kellő jutalomra számitott, mig később más ötlet támadt a fejében."

E pillanatban lépett be Antal. Arczvonásai némi meghatottságról tanuskodtak, minőt Darvil még nem észlelhetett rajta.

„Asszonyom," mondá szerényen Jenny felé fordulva, mindig érzem magamban, hogy kegyed nem rokonszenvez velem, attól tartok, hogy nem egy hibát követtem el az ön személye ellen, de higyje el, nem érdemlem meg ama rosz véleményt, melyet velem szemben táplál. Tiszteletét akarom kivivni magamnak és bár könnyelmü, élvhajhászó, sőt gyakran tunya is vagyok, esküszöm, hogy ön iránt háladatlan nem leszek! En tenyleg biztam a gróf szavaiban mert magam is kivántam, hogy gazdag szülők gyermeke lehessek és mindenki kész azt elhinni, amit amugy is óhajt. De most megvagyok győződve arról, hogy a gróf bennem csak eszközt vélt találni, melynek segélyével milliókra tehessen szert és hogy Darvil Emil tulajdonképen ama fiu, kit a gróf annak idejében magához vett."

„Micsoda, Picard ur, ön is azt hiszi?" kérdé Jenny.

(Folytatása következik.)

„Az emberiség jövője.“ Niedermayer Tóbiás tanár ur: „Az emberi nem származása, bölcsője és elterjedése a földön.“

Nov. 25-én. Nagys. Salacz Gyuláné urnő: „A természet zeneje.“ Dancs Ferencz tanár és Máday Mátyás igazgató urak: „Magyar dalok“ hegedűn és harmonium kisérettel. dr. Jánosi Béla tanár ur: „A vig elem a magyar népköltészetben.“

Decz. 2-án. Virágh Lajos főmérnök ur: „Töredékek az építészet történetéből.“ Dálnoky Nagy Lajos titkár ur: „Verses apróságok.“ Decsy Géza tanár ur: „Panasz a természettudományok ellen.“ (Felolv. Dömötör László tanár ur.)

Decz. 9-én. dr. Weiss Sándor orvos ur: „A levegőnek befolyása egészségünkre.“ Remetey Dezső gyógyszerész ur: „Magyar népdalok“ két czimbalommal. dr. Takácsy Sándor, tb. főjegyző ur: „Bolygó tüz.“

Decz. 16-án. Boros Béni vasuti igazgató ur: „Levél a 20-ik századból.“ Antolik Károly tanár ur: „A viz és a levegő alkatrészei“ (kisérletekkel.)

Decz. 23-án. Székely Salamon tanár ur: „Lord Byron.“ Dr. E. Illés Károly ügyész ur: „A nők a büntető jogban.“ Végül: vonos négyes, előadva dr. Mandl Vilmos, Dancs Ferencz, Rau Gy. és dr. Jánosi Béla urak által.

A hat felolvasási estélyre egy jegy ára egyesületi tag és annak család tagjai részére személyenként 2 frt, nemtagnak 4 frt. — Családi belépti-jegy (tagoknak) ára 5 frt. — Karzati-jegy 1 frt A felolvasások minden pénteken d. u. pontban fél 5-kor tartatnak és novemberhó 18-án kezdődnek. Belépti jegyek Bettelheim testvérek, ifj. Klein Mór, Domonkos D. czukrász, Rozsnyay Mátyás gyógyszerész uraknál és az előadási estély alkalmával a pénztárnál kaphatók.

— **Az aradvárosi szabadelvüpárt** IV. kerületi kijelölő és választást vezető bizottsága tegnap tartott értekezletén a megüresedett törvényhatósági bizottsági tagságra egyhangulag Böhm Lajos urat, a magyar államvasutak aradi állomásának főnökét jelölte ki, s a választó polgárokhoz megválasztatása érdekében körlevelet intéz. Ismételve megemlitjük, hogy a választás **november 17-én** csütörtökön fog megejtetni, s a IV. kerület választási helyisége: a Kossuth utczai városi iskola. A párt IV. kerületi jelöltje Böhm Lajos mindig kiváló érdeklődést tanusitott a város ügyei iránt, s megválasztatása a törvényhatósági bizottságba nyereség lesz ezen testületre nézve.

— **Vérengző huszártiszt.** A legujabb katonatiszti merényletről, a lapunk tegnapi számában hozottak kiegészitésül, alább kimeritő tudósitást hozunk ismételten. Itt megjegyezzük, hogy az aradi nagyközönség az „Aradi Közlöny“ utján értesülve az esetről, a hirt a legnagyobb izgatottsággal fogadta és daczára, hogy nagy számban nyomattunk felesleges példányokat, lapunkat még a kora délelőtti órákban teljesen szétkapkodták. — Ujabb tudósitásunkat a következőkben adjuk:

A vasárnapi véres eset alkalmából a közönség legnagyobb csodálkozása járult a felháborodáshoz a felett, hogy a vérengzést éppen Kolowratnik főhadnagy követte el, ki a legintelligensebb s legcsendesebb természetü tagja az aradi tisztikarnak, a ki éppen ezek folytán a legelőkelőbb salonokban szivesen volt fogadva. A sulyosan megsebesitett Bodnár József ácslegényt Pozsgay Lajos dr. gyógykezeli Bodnár Weselényi-utcza 17-ik számu lakásán. A betegnek vasárnap délután nagymérvü láza volt és igy többször magánkivüli állapotba jutott annyira, hogy a hivatalosan kiküldött Keller Elemér rendőrtiszt is csak házagosan vehette fel az esetről a jegyzőkönyvet. Lapunk egyik tudósitója tegnap d. e. meglátogatta a beteg munkást és állapotát valamennyire javultnak találta. A kezelő orvos véleménye szerint teljes remény van 15—20 nap alatt a felgyógyulásához. A rendőrség részéről tegnap délelőtt a beteg lakásán megjelent Somogyi László alkapitány és Keller Elemér rendőr-tiszt, hogy a házagos jegyzőkönyvet egy ujabb kihallgatással kiegészitsék. Bodnár József az esetről ma ujabban körülbelül a következőket mondta jegyzőkönyvbe: Szombaton este a Wesselényi utczában levő lakásáról bejött a városba és egyik helybeli vendéglőhelyiségbe tért be, hol pár pohár bor elfogyasztása után egy fekete kávét ivott meg a kávéházban és éjtéli 12 órakor hazatért annélkül, hogy ittas lett volna és másnap délelőtt 10 óráig aludt. — Felöltözködve tizenegy óra felé a városba ment. Utközben több ismerősével találkozott és ezekkel a főtéren nehányszor a Forray-utcza sarkéig és onnan vissza a minoriták templomáig sétálgatott. Séta közben ismerőseitől elvált és a Deák Ferencz-utcza sarkán megállott és alig egy másodperczre Kolowratnik főhadnagy, kit azelőtt nem ismert, a mint elhaladt mellette a lábát meglökte és indulatosan ránézett. Erre ennyit mondott Bodnár a főhadnagy után: „Nekem is annyi jogom van az asphalthoz mint a főhadnagy urnak!“ E megjegyzésére a főhadnagy visszanézett és visszatértében kardot rántott és azzal fejbe vágta. A kardcsapásra elöntötte az arczát a vér és ezzel többé nem láthatta Kolowratnik főhadnagyot; hogy kik állhattak ismerősei közül a Deák Ferencz-utczán közelében, az egyetlen Rókai József nevü szobafestőn kivül másra nem emlékszik és igy Bodnár József több tanut nem birt megnevezni. Bodnár József a jegyzőkönyvben abbeli kivánalmát fejezte ki, hogy kéri a hatóságot, hogy a tettes ellen a katonai hatóságnál a vizsgálatot meginditsa és az ápolási költségekben való elmarasztalást kérje. Salacz Gyula Arad város polgármestere az eset hirére azonnal utasitotta a kapitányi hivatalt, hogy szigoru vizsgalatot tartson és járjon utána alaposan, hogy Kolowratnik főhadnagyot valjon nem Bodnár József sértette-e meg először és nem volt-e ittas? A rendőrségnek tegnap delelőtt megejtett vizsgálata és kihallgatása erre nézve is szigoruan kiterjedt és — mint láttuk — bebizonyult, hogy Bodnár József nem volt semittas, sem mámoros állapotban. A kihallgatási jegyzőkönyv beterjesztetett Salacz polgármesterhez, hogy a szükséges lépéseket megtehesse az aradi katonai parancsnokságnál. Salacz Gyula polgármester már tegnap d. u. hivatalos jelentést tett a katonai parancsnokságnál és átküldte corpus delictiül Bodnár József átmetszett kalapját. Különben az egész esetről Salacz polgármester jelentést terjeszt fel a belügyminisztériumhoz és egy vegyes bizottság kiküldését kéri. Fábián László főispán az eset hirének vétele után szintén felsőbb helyre küldött jelentést. Megemlitjük még, hogy Somogyi László kapitány tegnap délután kihallgatta Rókai József szobafestőt, a ki Bodnár József nyilatkozatától eltérőleg adja elő az esetet, s e szerint amint Bodnár József beszelgetett a Deák Ferencz-utcza sarkán, Kolowratnik nem Bodnár Józsefet, hanemőt lökte meg. Mire azt kérdezte tőle Bodnár hogy ki lökte meg? Rókai azt válaszolta: „Az a főhadnagy!“ Bodnár e kijelentésére azt mondta a főhadnagy felé fordulva: „Hogy nem széles a járda?“ A főhadnagy meghallotta Bodnár e megjegyzését s visszatérve azt kérdezte Bodnártól: „Mit mondot?“ Bodnár felelé: „Nem félek a főhadnagy urnak megmondani, hogy nekem is van annyi jogom a járdához, mint a főhadnagy urnak, a miert kardja van!“ Kolowratnik főhadnagy e szavakra rántotta ki aztán kardját. A katonai merénylet ügyében — mint értesülünk, — a városi képviselők köreben mozgalom indult meg, hogy egy rendkivüli közgyülés hivassék egybe.

— **Bünügyi tárgyalások.** Az aradi kir. törvényszék bünügyi osztálya ma délelőtt 10 órakor a törvényszék kis termében több érdekes bünügyben nyilvános végtárgyalást fog tartani.

— **Jegyzői vizsgák** fognak tartatni e hó 16-ikán és 17-ikén a mugyeházán. Hat jelentkező van, kik az emlitett határnapok elsején az irás-, utóbbikon pedig a szóbeli vizsgának fogják magukat alávetni.

— **Betörés a községházába.** Ó-Szent-Annán, mint ottani levelezőnk irja a folyó hó 12-ikéről 13-ikára menő éjszakán ismeretlen tettesek a községházába betörtek, s a pénztárt feltörve onnan hatszáz forint készpénzt loptak el. A még oddig ismeretlen bünösöket erélyesen nyomozzák.

— **Az „Aradi Lloyd-tirsulat“** által a m. kir. államvasutak helybeli üzletvezetőségéhez a felmerült forgalmi nehézségek megszüntetése tárgyában beadott átiratára, a m. kir. államvasutak igazgatósága részéről a következő válasz érkezett: „A gabona szállitása körül felmerült nehézségek tárgyában a t. társulat részéről aradi üzletvezetőségünkhez intézett és az által hozzánk felterjesztett iratára van szerencsénk az emlitett üzletvezetőség által közvetlenül nyujtott felvilágositások kapcsán még a következőket szives tudomására adni. Tekintettel a várható idei gabona forgalomra részünkről minden kitelhető előintézkedést megtettünk, a forgalom azonban nehány nap óta valamennyi vonalunkon még pedig nemcsak gabonában, hanem kivételesen egyéb czikkekben is, melyek más években rendesen csak akkor kerültek szállitásra, a midőn a gabona forgalom zöme már lebonyolitást nyert, ez idén egy időben oly nagy mérveket öltött, hogy az általános kocsi szükséglet fedezése egy időre lehetetlenné vált. Igy körülmények között kénytelenek voltunk az üzletszabályzat 55 czikke értelmében, minthogy a szállitási eszközök a kivánt szállitásra nem elégségesek, a gabonaküldemények csak letét igazolványok mellett való felvételét elrendelni. A helyzet azóta még a folyók csekély vizállása által is sulyosodván sajnálatunkra egyáltalában nem vagyunk azon helyzetben, hogy emlitett intézkedésünket visszavonjuk, mivel ellen esetben a szállitási határidők be nem tartása indokából intézkedésünkre rendkivül sok kártérítési kötelezettség háramlanék. De tőlünk mindenkor kitelhetőleg készséggel méltányolva a kereskedelem igényeit és kiváló figyelemmel vagyunk reá, hogy a kocsihiány fedezése lehetővé tételesék és a rendes módon való gabona felvétel mihamarabb ismét kezdetét vehesse. Egyelőre is a t. társulat kivánságanak bár csak részben, de tőlünk kitelhetőleg eleget teendő, már f. év november 4-én távirati uton elrendeltük, hogy az uj tengeri szállitmányok a lehető leggyorsabban soron kivül továbbittassanak. Budapest 1887. novemberhó 9-én. Ludvigh s. k miniszteri tanácsos elnök-igazgató.

— **Az aradi árucsarnokban** ma délután ismét zene lesz.

— **Halálos támadás** áldozata lett a napokban Zsoldea Mojsza nagyhalmágyi lakos, midőn egy délelőtt a pojenári erdőbe ment. Éppen tüzi fát akart lopni a maga számára, midőn hátulról két ember sulyos ütést mért a fejére. Rögtön elboritotta a vér és ő bevert fejjel eszméletlenül terült el a földön. Igy találták meg délután az erdőben, a honnan aztán lakására szállitották. A seb, melyet fején szenvedet, olyan sulyos, hogy az orvosi vélemény szerint bele fog halni. A jelentés az illetékes hatóságnál rögtön megtétetett s a tettesek kézrekeritese végett a nyomozás megindittatott.

— **Köszönetnyilvánitás.** Az aradi izr. jótékony-egylet részéről kibocsátott felhivás következtében adományozni sziveskedtek: Pollák Károly 10 frt, Bing Ede, Spitzer Rezső 6—6 frt. — Mittler Zsigmond, Tenner Armin, Mayer Miksa, Schreier Jakab Csermőn, Reisinger Zsigmond, Pollák Gyula, Weisz Mór és fia, Hirschmann Simon, dr. Mittler Izidor, Braun és Kohn, Kohn Henrik és fia Ménesen, Lustig Armin és Schreier Nanetta 5—5 frt, Freiberger József, Messer L. Kisjenő, Steiner Adolf, Spiegel Lipót és Deutsch Babetta 3—3 frt és Tenner Ignácz 2 frt, összesen 104 frt. Előbbi kimutatás szerint 111 frt és 23 öl tüzifa, főösszeg 225 frt és 23 öl tüzifa, mely nagylelkü adományokért az igen tisztelt adakozóknak hálás köszönet fejeztetik ki. Arad, 1887. november 14-én. Lustig Adolf elnök.

— **Küldöttség a csanádi alispánnál.** Földeák községe a hét folyamán tekintélyes küldöttség képében jelent meg a vármegye alispánja előtt, a létesitendő makó-szentesi vasut ügyében. A küldöttség vezetője és szónoka Berger Gyula községi jegyző volt, tagjai: Návay Lajos, Návay Dezső, Návay István, Návay Kornél, Návay Akos földeáki birtokosok, továbbá Gilinger János és Szabó Pál biz. tagok. A küldöttség szónoka rövid beszédben vázolta a község kérelmét, mely nem egyéb, minthogy a község által a létesitendő vasutra megszavazott 50,000 frt törvényhatóságilag is jóvá hagyassék, s ezenkivül a vasut segélyezéséhez a megye közönsége is hozzájáruljon, legalább Földeák község tiz évi közmunkaváltságának erejéig, ami körülbelül 20,000 frtot tenne ki. A vármegye alispánja lekötelező szivélyességgel fogadta a küldöttség tagjait, s a maga részéről megigérte, hogy a község kérelmét pártfogásába veszi.

— **Az aradi főgymnasium** IV-ik osztályának növendékei szombaton délután Szterényi Hugó dr. tanár vezetése mellett megtekintették az aradi légszeszgyárat és a derék igazgató Stepnicska Manó a növendékeket igen szivélyesen fogadta és kalauzolta a gyárban, hol egyes dolgokat alaposan megmagyarázott.

— **A ki a saját házát gyujtja fel.** Derencsin János soborsini lakos háza a napokban kigyuladt. A gyanu mindjárt magára a háztulajdonosra hárult és a nyomozás valóban kideritette, hogy a házat ő gyujtotta fel akkép, hogy az asztalra petroleumot öntött. Azért akarta felgyujtani a házát, mert az 350 frt erejéig biztositva volt a franczia biztositó társaságnál. Ez ügyben a jelentés megtétetett.

— **Sulyos testi sértés.** Morár Imre aranyági lakost Ambrózy István Oiár Filemon, Spatár Pask ágrisi lakosok minden ok nélkül egy este az országuton megtámadták és sulyosan megverték. Az áldozat 14 napi orvosi gyógykezelésre szorul. A tetteseket letartóztatták.

— **Halálozás.** Makón fájdalmas meglepődbenést keltett egy haláleset mely Farkas Mihályt a makói társadalom egyik legnépszerübb alakját ragadta el az élők sorából. A boldogult hites ügyvéd volt s Csanádmegyét előbb mint főügyész, majd mint árvaszéki elnök s végül mint főpénztárnok szolgálta. A gyászszertás szomoru pompával folyó hó 7-én, héttőn délután ment véghez. A szeretett hamvakat rejtő koporsóra a megyei tisztikar a fővárosból hozatott eleven rozsákból font diszes koszorut, melynek a megye szineit viselő szalagján ezen felirat volt: „Csanádvármegye tisztikara, a feledhetetlen tisztársnak.“ Ezenkivül a bánatos özvegy, a gyászoló család, a kesergő rokonok, Törökék és Füzesséryék s a gyászban osztozkodó uri casinó helyeztek diszes koszorut a koporsóra, melyet a vesztesége fájdalmát zokogó család és rokonok, tisztelők s jóbarátok nagy tömege vett körül. A gyászszertást Kun László dr. apát végezte.

— **Tolvajlás.** Munk H. és fia, szlatinai fakereskedők telepéről már régóta lopta egy ismeretlen tettes a fát. Összesen vagy 200 frt értékü fát tolvajolt. A csendőrség nyomozása aztán kideritette, hogy a tolvaj Buda Sándor szlatinai lakos, kinél a lopott fák java részét meg is találták.

— **Vőlegénykedő szélhámos.** Nagylakról irják nekünk, hogy Szabó Sándor makói illetőségü 16 éves ifju egy tekintélyes nagylaki gazda fiának adván ki magát, a megyebeli községekben leánynézőbe ment és egymás után 5 helyen vőlegény lett. Mindenütt jegypénzt kért, azonban csak egyik jegyesétől sikerült 10 frtot és egy selyemkendőt kicsalni, sőt annyira vetemedett, hogy midőn az utolsó helyen atyja eljövetelét kivánták, érette fia nevében Nagylakra sürgönyöztek és az illető veszélyt sejtve, a távoli községbe sietett, ahol is hosszas keresés után a bujdosó vőlegényt elcsipte, kocsira felültette és a biróságnak átadta. — A nagy reményekre jogositott ifjunak a börtönben elég ideje lesz üzelmei felett elmélkedni.

— **Talált gyürü.** Lengyel és Barna aradi czég kereskedése előtt az ajóban egy aranygyürüt találtak. Tulajdonosa kellő igazolás mellett a nevezett kereskedésben átveheti.

Hazánk és a főváros.

— **Véres parádé.** Ennek nevezte Budapesten pénteken a birói tárgyalásnál Bucz Lajos kir. alügyész azt a „lovagias affaire“-t, mely ifj. Berecz A. müegyetemi hallgató és ifj. Haan János gyógyszerész növendék közt folyt le. Kávéházi kötekedésből eredt s persze vérnek kellett folyni. A párbajnál Berecz megsebesült s a tárgyalásnál tegnap azt adta elő, hogy ő mint sértett fél kénytelen volt Haánt provokálni, különben mint honvédönkéntes a tiszti bojtra sem pályázhatott volna. Burz. kir. alügyész a „véres parádé“ mindkét szereplőjének szigoru megbüntetését kivánta A törvényszék ki is mondta, hogy mind a két vádlott vétkes és Berecz Antalt egy havi, Haan Jánost negyedévi államfogházra itélte. Az utóbbinak sulyositó körülményül rótta fel, hogy sértő viseletével mintegy kényszeritette Bereczet a provokálásra. Az itélet ellen az ügyész is,a vádlottak is felebbeztek.

— **Statistika a sértett becsületekről.** Egy könyomatos lap nem közönséges statistikával szolgál: Kiszámitotta, hogy foglolkozás szerint miképen oszlanak meg azok, kik a járásbiróságnál keresik becsületöket. S kitünik, hogy a legtöbb reparálandó becsület akad a bázmesterek czéhében. A becsületsértési pörökben 36%-kal szerepelnek. Utánok a cselédek jönnek 12%-kal. S nem nagyon maradnak hátra a háziurak sem, kik 12%-kal szerepelnek. Magánzó nők 18%, iparosok 6%, bordárok 3%, szinésznők másfél százalékkal. S minden egyéb foglalkozásra aztán csupán félszázalék jut.

— **Rövid hirek.** Legmagasabb megelégedését nyilvánitotta a király a magyar államvasutaknak és a magyar északkeleti vasutnak, az őszi hadgyakorlatok alkalmával tanusitott kifogástalan csapatszállitásáért. — A belügyminiszter megerősitette a Budapasten alakult „aradi kör“ alapszabályait s Csiky Gergely ideigl. elnök vasárnap felhivta a tagokat, hogy az e hó 13-án este 6 órakor a Frohner féle vendéglőben tartandó alakuló közgyülésen mentül teljesebb számmal jelenjenek meg. — Egy előkelő koldus kéregetett Szegeden sorra a boltokban s mikor elfogták és vallomása alapján távirati kérdést intéztek megnevezett rokonaihoz, ezen roppant dühbe jött, aztán a magánál rejtegetettmorfiummal megmérgezte megét, de megmentették: azt állitja, hogy Machleid Jenő a neve. — Nagy feltünést kelt Brassóban Kutkovszky József ott állomásozó honvédszázados szökése; eltünése előtt hir szerint hivatalos pénzeket sikkasztott, váltót hamisitott és több tisztársát érzékenyen megkárositotta. — Sabadkán Mamuzsich polgármester Milassin Miklós városi alkapitányt különböző szabálytalanságok miatt felfüggesztette áliásától.

A nagy világ.

— **Darvin életrajza.** Ezelőtt öt évvel hunyt el a hires természettudós: Charles Darvin és most fia kiadott atyjáról egy terjedelmes életrajzot, mely a közeli napokban kerül a könyvpiaczra: „The Life and Letters of Charles Darvin“. A könyvnek egyik fejezete önéletrajzot tartalmaz és a a müből angol lapok hosszabb részleteket közölnek. Kitünik, hogy Darwin gyermekkorában épen nem volt „nagy reményü“ fiu. Atyja léhaskodásáért többször is megszidta és egy izben azt mondá neki: „Te neked csak a vadászatra és a kutyákra van gondod: te szégyent, gyalázatot fogsz egykor családodra hozni.“ Orvosi pályára nem léphetett, mert iszonyodott a vértől. A theologiai pályára lépett és sajatszerü módon valami német társaság elkérte a fiatal theologus arczképét, azzal az indoklással, hogy arczvonásain az áhitatosság a legtökéletesebban ki van fejezve. Diák korában is könnyüvérü életet folytatott, mig 1831-ben rá nézve döntő fordulat állott be. Felszólitast kapott, hogy Fitzroy hajókapitányt mint természettudós kisérje utjában. Midőn 1836-ban visszatért Angolországba, vaskos kötetekre terjedő anyagkészletet hozott magával. Akkoriban megházasodott és a kenti grófságnak Eown falvába huzódott vissza, hogy itt elszigetelten a tudománynak szentelje életét. Egyetlenegy szenvedélye volt, a czigarettezés, melytől egy izben le akart szokni, de sikertelenül. Mint maga irja renyhének, ostobának és buskomornak érezte magát — czigarette nélkül. Különösen fukarul bánt a papirossal. Szokása volt a levelek hátsó lapjait gondosan félretenni és alkalom adtával azokra jegyzeteket irni. Vallás dolgában eleinte buzgó keresztény volt, utóbb deista lett, de atheista soha sem volt. Maga irta ezt meg e szavakkal: „Én sohasem voltam, még legnagyobb ingadozásom idejében sem, atheista, én részemről sohasem tagadtam isten létezését.“ Elméletéről is azt tartotta, hogy az teljesen összeegyeztethető az istenben való hittel.

— **Rövid hirek.** Trón helyett penzióba került Miklós migréliai herczeg és orosz ezredes, kiről mint bolgár trónjelöltről volt szó· orosz lapok most szárazon jelentik, hogy a czár nyugalomba helyezte. — A walesi herczeg most tölté be 46-ik évét. Berlinben jó sikerrel tettek kisérletet az utczák villamos-világitásával. — A magyar szőllő bevitelére Oroszország száz kilogrammonként 12 rubel vámot vetett ki. — Geyger Adolf jeles német vegytudós megmérgezte magát, holttestét Gothában el fogják égetni. — Bialystokban, Orosz-Lengyelországban, leégett Bloch Benzel szövőgyára: a kár negyedmillió rubel. — A Hoang-Ho folyó Khinában rendkivül megáradt, két helyen gátszakadás is történt és állitólag 9000 ember oda veszett. — Ghavasned Daulé nevezteteett ki persa külügyminiszterré; elődjét, Jajah khánt azért csapták el, mert őt tekinték okául annak, hogy a fogoly Ejub khán Afganisztánba szökhetett. Ejub khán azért adta meg magát Indiában, mert az oroszok sem pénzzel, sem fegyverrel nem segélyezték az afghán lázadás szitásában.

Irodalom és müvészet.

— **„Hajnalka összes költeményei.“** Egy kegyeletes ténynyel kapcsolatban hivjuk fel olvasóink figyelmét az alantabb közölt előfizetési felhivásra. Boldogult irótársunknak, Rózsaági Antalnak özvegye, kit a magyar közönség Hajnalka név alatt ismer és szeret, — egy a férje sirjára teendő emlékkő felállitására szánja szon jövedelmet, mely összes költeményeinek kiadásából befoly. Szeretjük hinni, de meg is vagyunk győződve arról, hogy a közönség, mely müvei után annyi élvezetért adós Hajnalkának, sietni fog megkönnyiteni a feladatot, hogy a férje emlékének élő özvegy azt a drága sirt, minél szebb emlékkel jelölje meg. — De szóljon helyettünk ez az igazán megható felhivás:

Felhivás előfizetésre. Ma egy éve, hogy férjem Rózsaági Antal, a magyar irodalom szerény munkása s nekem ismeretségünk első perczétől kezdve egész addig, mig szemét befogta a kegyetlen halál, támaszom, vigasztalóm, életem boldogsága és öröme, rövid szenvedés után örökre lehunyta szemeit. Ott nyugszik künn a temetőben, hol örök béke és csend honol. Sirját csak virágok ékesitik, melyeket kezem ültetett s szemem könypatakja öntöz, különben jeltelen. Érzem, hogy az én kötelességem e sirt, mint férjem sirját, szerény emlékkel megjelölni, hogy ha majd én is behunyom szemem s gyermekeimet az élet viharja szerte szórja, ne veszszen el jeltelenül a gyom között, mely bedült halmát buján felveri. De az én férjem iró is volt. Abban a korban kezdett irni, mikor e hazában a költő dalát elfojtotta az özvegyek panasza, árvák keserve s az üldözők zaja, mikor az iró nem müremeket akart alkotni, hanem csak virrasztani a halottnak tetsző haza ravatala mellett, s odahatni, hogy ébren legyen e sokat senvedett nemzet, mig a hajnal fénye felderül. Közel harmincz évi munkásság után szegényül halt meg, mint tegtöbb magyar iró s ez okból van némi jogczimem bizalommal fordulni a magyar olvasó közönséghez, mikor előfizetést hirdetek „Hajnalka összes költeményei“ czimü versköteteme, melynek tiszta jövedelmét arra szándékozom forditani, hogy Rózsaági Antalnak, férjemnek s a magyar szépirodalom egyik szerény munkásának sirját emlékkővel megjelöljem. Férjem emlékének szentelem e költeményfüzért, mint utolsó hangjait szivemnek, melyet örök gyászba boritott férjem kora halála s özvegyi sorsom nehéz szenvedése. Kiadandó kötetem mintegy 50 költeményt fog tartalmazni 8—10 ivnyi terjedelemben. Egy füzött példány ára 1 frt o. ért. Diszkötésü példányé 2 frt. Az előfizetés határideje f. évi deczember elseje. Gyüjtőimet s előfizetőimet kérem, hogy az előfizetési pénzeket Pankotára (Aradmegye) „özv. Rózsa Antalé Hajnalka“ czim alatt a mondott határidőig sziveskedjenek kezeimhez juttatni, hogy kötetem a karácsonyi könyvpiaczra okvetlenül megjelenhessék. Pankota, 1887. október 4 én. Hajnalka.“

— **Jegyzék napló ügyvédek számára.** E czim alatt bocsájtotta közre a Légrády testvérek nyomdája Siegmund Vilmos dr. szerkesztése alatt a jövő 1888. évre a jegyzék naplót, mely az eddigi chablonszerüségtől eltérve kiváló gyakorlati használhatóságánál fogva minden ügyvédi iroda egyik nélkülözhetlen kellékét fogja képezni. A müesinos bőrkötésben jelent az igazságszolgáltatás aranyozott jelvényeivel. Tartalma a leggondosabb összeállitásról tanuskodik s a kitünő szakértőre vall, a ki a budapesti ügyvédi kamarának titkára. A naptári részen kivül tartalmazza a felséges uralkodó házat. A törvények és ministeri rendeleteknek 1887. évi azon részeit, a melyek a mindennapi foglalkozásnak tárgyaira vonatkoznak. — Továbbá közli névjegyzékét: A Curiának. Mindkét királyi táblának. A királyi főügyészségnek. A törvényszékek és járásbiróságnak. Az ügyvédi kamarák tisztviselőinek. Magyar- és Erdélyországi, valamint a fiumei ügyvédeknek és kir. közjegyzőknek székhelyeikkel. A közjegyzői kamarák székhelyei és elnökeinek. A horvát-slavon dalmát törvénykezési hatóságainak és ügyvédeinek. A bécsi ügyvédek és közjegyzők névjegyzékét. A közjegyzői díjszabályzatot. Bélyeg- és illetékszabást. Kamat-számitó táblázatot. Bélyegfokozatot. És több egyebet. Végre a jegyzék-naplót és különféle hirdetéseket. Tartalma a naplónak kétségtelenné teszi, hogy nem csak ügyvédeknek, hanem a közjegyzőknek, biráknak és végrehajtóknak is nélkülözhetlen és oly hézagpotló, mely a mindennapi foglalkozásnál nélkülözhetlen szükséges. — Ára 1 frt 40 kr.

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes közlemények.

— **Kocsihiány a m. kir. államvasutakon.** Szemben ezen ügyben megjelent több hirlapi közleménynyel, melyek a m. kir. államvasut ellen czélzatos támadásokat tartalmaznak, figyelmeztetjük az érdekelt köröket, hogy mindaddig, mig az ezen támadások alapjául szolgáló panaszokra illetékes helyről az összes részletekre kiterjedő kellő felvilágositások megadatnak ezen tendentiózus támadásoknak, melyek a tényleges viszonyok alapján tulzottaknak és jogosultanaknak jelezhetők és melyeknek czélja hangulatkeltés bizonyos irányban, — hitelt ne adjanak. A magyar államvasutak mindent megtettek, hogy az egyrészt saját kereskedelmi tevékenységük, másrészt a hirtelen keletkezett kereskedelmi conjunkturák következtében előállott forgalmi igények, melyek eddig sohasem mutkoztak hasonló mérvben, kielégittessenek és ha a forgalmi feladatok lebonyolitása körül panaszok merülnek is fel, ezek nem oly számosak, hogy szemben a többi hazai vasutaknál és a külföldön is mindenütt mutatkozó forgalmi nehézségekkel, a m. kir. államvasutak elleni támadásokat is igazolhatnák. Illetékes helyre érkeznek ugyan az összes vasutak ellen panaszok, constatálhatjuk azonban, hogy a m. kir. államvasutakat illetőleg mindössze öt helyről intéztetett panasz, melyek részben alaptalanoknak találtattak, részben orvosoltattak Budapest, 1887. november 13. Az igazgatóság.

— **Fekbérilleték Fiumében.** A m. kir. államvasutak Fiume állomásán az odaérkezett szállitmányok késedelmes elhajózása következtében beállható árutolódás megelőzése végett a közm. és közl. m. kir. ministeriumnak engedélye alapján a f. é. november 13-tól kezdve oda érkező és a vasuti tárakban raktározó küldemények után további intézkedésig a fiumei kikötő tárak és szabad rakhelyek kezelése tárgyában 1883. évi január hóban kiadott szabályzathoz tartozó díjszabás III. szakaszában megállapitott fekbérmentés idő fentartása mellett az első négy napra 100 kgkint az eddigi hetenkinti 1 kr helyett naponkkint 0.5 krnyi, a további időre pedig naponként és 100 kgkint a rendes 0·5 krnyi fekbérilleték szedetik be. Budapest, 1887. november 13. Az igazgatóság.

— **A Szerbiával való forgalomban** 1888 évi január 1-től az alant felsorolt díjszabási füzetek helyeztetnek hatályon kivül, a. m. 1. Az 1884. évi november 20-ka óta érvényes osztrák-magyar-szerb kötelék díjszabás és annak 1885 évi január 1-je óta érvényes I. sz. pótléka: 2. Az osztrák-magyar-szerb kötelék forgalomban vas stb. küldemények szállitására 1885. évi augusztus 1-től érvényes kivételes díjszabás; 3. A puhafa, bükkfa — donga és deszka stb. szállitására 1887 julius 1-től Belgrád helyben és átmeneti állomással való forgalomban fennálló rovatolási tételek: 4. Az egyrészt Belgrád helyben és átm. állomás, más-

résat pedig a m. kir. államvasutak állomásai között a zimony-belgrádi összekötő vasut megnyitása óta érvényes dijszabási füzetben III. pont alatt foglalt dijtételek. Az ugyanezen füzet I. és II. pontjában foglalt a zimony-belgrádi vasut forgalmára vonatkozó határozmányok és dijtételek egyelőre még érvényben maradnak. Az 1—4 alatt felsorolt dijszabási füzetek helyett 1888 évi január 1-től a következő dijszabások fognak érvényesittetni, u. m ; 1. Az osztr. magy. szerb kötelék dijszabás I. általános része, mely az üzletszabályzat kivonatát, az általános dijszabási határozmányokat, az áruosztályozást és a küldemények csomagolására vonatkozó szabályokat tartalmazza. 2. Az osztr. magy. szerb kötelék dijszabás II. részének 1. és 2. szám füzete, melyek közül az 1 sz. füzet az arad-temesvári vasut, m. kir. államvasutak, szab. osztrák-magyar államvasuttársaság (magyar-vonalak) kassa-oderbergi vasut (magyar és osztrák vonal) m. északkeleti vasut és a győr-sopron-ebenfurti vasut állomásairól, — a 2. sz. füzet pedig a cseh-északi vasut, első magyar gácsországi vasut, cs. kir. osztrák államvasutak (ideértve a prága-duzi és duz-bodonbachi vasut is,) Ferdinánd cs. északi vasut, osztrák észak-nyugati vasut és a szab. osztr. magyar államvasuttársaság (osztrák vonalak) állomásairól Belgrád helyb. és átm. állomásra és viszont tartalmaz közvetlen dijtételeket. Ezen dijszabási füzetek f. évi deczember 15-ről a m. kir. államvasutak dijszabási osztályában megszerezhetők. Budapest, 1887. november 11-én.
Az igazgatóság.

Szeszüzlet.

(November 14.)

(B.) Keszáru nagyban 25.75, kicsinyben 26, hordó nélkül per 100 liter .

Budapesti gabnatőzsde.

(November 14.)

Jó kinálat, nagyobbrészt kocsin szállitott áruk adattak el jó vételkedv mellet. 15.000 mm jött forgalomba és változatlan áron adatott el. Buza tavaszra 7.36—7.37, zab tavaszra 5.66—5.67, kukoricza tavaszra 5.79—5.80, káposzta-repcze 10.80—10.90, őszi buza 1888. évre 7.75—7.76.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1887. évi november hó 12-én.

Magyar aranyjáradék 6 sz	—.—
Magyar aranyjáradék 4 sz.	98 55
Magyar papirjáradék 5 sz.	85 65
Magyar vasuti kölcsön	144 —
Magyar keleti vasuti államkötvény 1. kib.	96 50
Magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	112.25
Magyar földtehermentesitési kötvény	104.50
Magyar földtehermentesitési kötv. záradék	104.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	104 —
Temes-bánáti földtehermentesitési köt.zár.	104.—
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	104.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési köt.	—.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	98.75
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	122.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	123 —
Osztrák járadék papirban	81.—
Osztrák járadék ezüstben	82.25
Osztrák járadék aranyban	112.—
1860-iki osztrák államsorsjegy	134 50
Osztrák-magyar bankrészvény	885.—
Magyar hitelbankrészvény	282 25
Osztrák hitelintézeti részvény	276.—
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.92
20 frankos arany (Napoleond'or)	9.94
Nemet birodalmi márka	61.70
London	125.80
20 markos arany	12.34

IDEGENEK NÉVSORA.

(November 14.)

Fehérkereszt-szálló. Németh József, püspök, Temesvár. Friedman Ferencz, birtokos, N.-Pél. Kirileszku Gyula, törvényszéki biró, B.-Gyula. Védel Károly, közjegyző, B.-Gyula Gr. Pejácsevits Miklós, hadt.-parancsnok, Bpest. Báró Leonhardy N., magánzó, Bécs. Hoffman N., utazó, Bécs.

Tischerer-szálló. Mezey Józsefné, Apatelek. Gróf Almásy Gy. birt., Kétegyháza. Pakászon Tivadar, lapszerkesztő, Temesvár. Milor L., utazó, Leibenberg. Grosman L., utazó, Bpest.

Nádor-szálló. Báró Simonyi Lajos, Vadász. Fail Gábor, szolgabiró, Makó. Horváth Béla, postamester, Világos. Czapka L., hadnagy, Miskolcz.

PETERDY SÁNDOR jutalomjátéka.

Arad városi színház.

Folyó szám 41. 1-ső bérletszünet.

Kedd, 1887. november hó 15-én:

Tell Vilmos

Szinmü 5 felvonásban. Irta: Schiller Frigyes. (Rendező: Somló Sándor.)

Személyek:

Geszler Herman, helytartó Svycben és Uriban	Réthey Lajos.
Rudenz Henrik gróf	Szentes János.
Stauffacher, } svyciak	Bács Károly.
Reding Itel,	Czakó Vilmos.
Mauer János,	Marosffy Endre.
Hofe György,	Földváry József.
Fürst Walter, } uriak	Fenyéri Mór.
Tell Vilmos,	Peterdy Sándor
Rosselmann, lelkész,	Rózsa Dezső.
Petermann, sekrestyés	Sándory Kálmán.
Kuoni pásztor,	Németh János.
Ruodi, halász	Szabó Antal
Melchtal Arnold, unterwaldeni	Somló Sándor.
Gertrud, Stauffacher neje	Siposné.
Hedwig, Tell neje, Fürst leánya	Hunyady Margit.
Berta, nemes hölgy	Czanyuga Emma.
Armgard, pórnő	Krecsányiné.
Walter, } Tell fii	Havas Aranka.
Vilmos,	Somolik Károly.
Leuthold, zsoldos	Nyilasi Mátyás.

Helyárak: alsó és közép kettős páholy 7 frt alsó és középpáholy 4 frt 50 kr., felső kettős páholy 6 frt, felső páholy 3 frt, elsőrendü támlásszék 1 frt 20 kr., másodrendü támlásszék 1 frt, harmadrendü támlásszék, 80 kr., első emeleti erkélyülés az első sorban 1 frt 20 kr., másodrendü első emeleti erkélyülés 80 kr., harmadrendü első emeleti erkélyülés 70 kr., másodemeleti erkélyülés az első sorban 80 kr., másodemeleti másodrendü erkélyülés 60 kr., másodemeleti harmadrendü erkélyülés 50 kr., harmademeleti közép erkélyülés az első sorban 50 kr., többi oldal- és középülő helyek 40 kr., karzat 20 kr.

Kezdete 7, vége 9½ órakor.

Holnap, szerdán, bérletfolyamban:

Az arany pók.

Vigjáték 4 felvonásban.

Közlekedés.

A vonat

	ind. Aradról		érk. Aradra	
Csabai vegyesvonat	regg.	6 20	este	6.28
Budapesti személyvonat	d. u.	12.31	regg.	5.45
„ „	este	9.17	d. u.	4.10
Erdélyi vegyesvonat	d. u.	4.30	d. e.	8.42
„ vegyesvonat Radna-Lippáig	d. u.	2.17	d. e.	7.38
„ személyvonat	regg.	6.—	d. e.	11.39
Temesvári vegyesvonat	regg.	6.05	d. e.	9.27
„ „	d. u.	5.48	este	8.17
Borossebesi vonat	regg.	6.25	regg.	8.38
„ „	d. u.	4.25	este	7.18
szegedi személyvonat	regg.	4.38	regg.	8.15
„ „	d. u.	2.56	d. u.	7.50

Felelős szerkesztő és kiadó :
HINDY ÁPRÁD.

2302—1887. sz. tlkvi.

Árverési hirdetmény.

Az uj-aradi királyi járásbiróság mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy Temesmegye árvapénztárának végrehajtatónak özv. **Popovits Szaveta** fönlaki lakos által képviselt kisk. **Popovits Szókna** végrehajtást szenvedő elleni 325 frt 67 kr. és jár. iránti végrehajtási ügyében az uj-aradi kir. jbiróság területén lévő, Fönlakon fekvő, a fönlaki 127. sz. tljkvben A I. 3—7 sor 1932, 1365, 1894, 2187, 7720—1. hrsz. a. foglalt ¼ urbéri kültelek, továbbá a fönlaki 682. számu tljkvben A I. 1—2. sor, 129, 628. hrsz. a. foglalt 121/a. össz. sz. ház, 121/b. hrsz. 800 n. öl udvar és 800 nsz. öl pótkertből álló ingatlanségra 1000 frt, illetve 280 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1887. évi **deczember hó I. napján d. e. 9 órakor** Fönlak községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 100 frtot illetve 28 frtot, összesen 128 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Uj-Aradon, a kir. járásbiróság mint tlkvi hatóságnál, 1887. évi augusztus hó 19-én.

791—1.1 **Kovács Béla,** kir. aljbiró.

MIDY-féle SANTAL-CAPSULÁK,

A mindenféle **titkos** és **nemi betegség, hólyaghurut** ellen mint gyógyszer ezelőtt oly általános közkedveltségnek részesült Copaiva-balzsam, ma már alig jó használatba, részint kellemetlen szaga és ize, részint a felböfögés, hányinger s más egyéb gyomorbajok miatt, melyeket használata okoz.

A **Midy** ur által feltalált tiszta lepárolt **Santal-szesz** nem bir ezen kellemetlen tulajdonok egyikével sem s 48 óra alatt még a **legidültebb** s **legfájdalmasabb kifolyásoknak** is anélkül, hogy a gyomornak terhére lenne s minden **befecskendés segélye nélkül** csaknem teljes megszüntét idézi elő.

Egy üveg ára használati utasitással s 50 tokocskával
2 frt 10 kr.

Raktárhelyiség Páris: 8. rue Vienne.

Kapható

Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában

RING LAJOS,

„Angyalhoz" czimzett gyógyszertárában

Aradon, Asztalos Sándor-utcza I. sz. a.

63—1887. sz. 789—1.1

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a buttyini királyi járásbiróság 58—1887. számu végzése által Munk H. és fiai javára **Arber Sarolta** ellen 1200 forint tőke, ennek 1886. évi deczember 10. napjától számitandó 6 száz. kamatai erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 1043 frt 74 krra becsült butorok, uri ruhák, ágynemük, fehér- és asztalnemüek, konyhaeszközök, pincze-eszközök, szeszes italok, egy tehén és mindennemü bolti czikkekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 82—1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Madrizesten leendő eszközlésére **1887. évi november 21. napjának d. e. 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Buttyin, 1887. évi november hó 9. napján.

Skonda Ödön,
királyi birósági végrehajtó.

70606—1887. sz. M. kir. államvasutak igazgatósága.

Hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak tulajdonát képező 198 tartánykocsi használatára vonatkozó szerződések az év végével lejárván, felhivjuk az érdeklődő összes hazai kereskedőket és gyárosokat, hogy ezen kocsik igénybe vételére és felhasználására vonatkozó ajánlataikat ez év november hó 20-ig az alólirott igazgatóságnál „Ajánlat a 70606. számhoz" felirattal ellátott zárt boritékban nyujtsák be.

A teendő ajánlatokban megemlitendő az egyes czégek által igénybe veendő kocsik.

a) mennyisége,
b) felhasználási ideje,
c) felhasználási módja (mi czélra és mely vonalakra),
d) a bér, mely felajánltatik és
e) a m. kir. államvasutak vonalain félévenként és kocsinként rakott állapotban befutandó kilométerek mennyisége, melynek teljesitésére ajánló magát kötelezi.

Budapesten, 1887. november havában.

60—3.3 **A m. kir. államvasutak igazgatósága.**

19798., 519—1887.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről ezennel közhirré tétetik, hogy Arad sz. kir. város *I-ső és IV-ik választókerületében üresedésbe jött egy-egy törvényhatósági bizottsági tagnak helye* választás utján befog töltetni.

Választási hatáidőül az i887. év november hó I7-ik napja kitüzetik.

A választás kezdődik reggeli 9 órakor, és végződik este 4 órakor.

Az első kerület választási helye a régi városház egyik emeleti terme. Választási elnök: Rozsnyai Mátyás, helyettes elnök Bing Vilmos.

A IV-ik kerület választási helye a Kossuth-utczai fiuiskola egyik f ldszinti terme Választási elnök Tarjányi Vilmos, helyettes elnök Nikolits Péter.

A választás személyesen beadott szavazatlapok által történik.

Ha a szavazatlap több nevet tartalmaz mint egyet, az utóbbi irott nevek számba nem vétetnek.

Arad, 1887. évi november hó 9-én.

110 3—3 **Salacz Gyula,** kir. tanácsos, polgármester.

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos | **Dr. J. G. Popp** udvari fogorvos | **Dr. J. G. Popp** udvari fogorvos | **Dr. J. G. Popp** udvari fogorvos

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos — **Anatherin-szájvize** 40 év óta a legkedveltebb száj- és fogkonzerválószer. Meggatolja a fogkő lerakodását, eltávolitja a száj kellemetlen szagát, felfrissiti a foghust és elejét veszi a fogfájásnak.
Ára: a nagy palaczknak 1 frt 40 kr, a kisebbnek 1 frt, a legkisebbnek 50 kr.

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos — **Anatherin-fogpasztája,** üvegtégelyekben. Elismert szer a fogak tisztá tartására, a száj felfrissitésére és konzerválására.
Ára 1 frt 22 kr.

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos — **Aromatikus ogpasztja,** nagyon kedvelt a kellemesen habzó fogszappanok baratai elött. Kitünő fogtisztitó szer
Ára: 35 krajczár.

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos — **fogpora,** a fogport kedvelők közt a legelterjedtebb és legkedveltebb, melytől a fogak ragyogó fehér szint nyernek.
Ára: 63 kr.

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos — **fogtömője (Plombe),** melylyel a használati utasitás szerint bárki önmaga tömöszölheti ki odvas fogait.
Ára: 1 frt.

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos — **Növényszappana** a legkitünőbb pipere- és gyógyszappan, mindenféle börkiütés és foltok ellen.
Ára: 30 krajczár. 559 4—12

Kapható minden gyógyszertárban, illatszertárban és finomabb üzletben.

10952—1887. 1—3

Hirdetmény.

Miut n a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-czikk 39. §-a értelmében a f. évi 4-ik adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a folyó évi 4-dik adórészletet, valamint a hadmentességi dijat most már a késedelmi kamatok és esetleg intési dijjal együtt, nemkülönben netalán régibb adótartozásaikat azonnal fizessék be; mert ellenkező esetben a régibb adótartozások azonnal, a f. évi 4-ik adórészlet pedig deczember hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás utján és a végrehajtási dijak felszámitása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a 4. adórészletre nézve november 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s a mennyiben ennek daczára az adóhátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatositásától számitandó 15 nap alatt nem törlesztenék, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1887. évi november hó 15-én

109. v. A városi tanács.

64750—87. Magy kir. államvasutak igazgatósága.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1888. évben összes vonalai részére szükséges sárga és vörösréz czikkek ón, aczél s vasnemüek, mozdonyhoz való aczéltorrcsövek, öntött tégely és martinaczélból készitett keréktalpak, tengelyek, kereskedelmi vas, fedél és kazánlemezek, szegecs-vas szállitását biztositani óhajtván az iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi *deczember hó 15-én* beterjesztendők, a bánatpénz pedig folyó évi *deczember hó 14-éig* beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletesebb feltételek a szükségleti kimutatásokkal együtt, melyek egyszersmind ajánlati mintának használandók, ugyszintén az általános és különleges szállitási feltételek a m. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál megtekinthetők.

Budapesten 1887. november hóban.

Az igazgatóság.

Leszállitott árak.

WEILER R. M.

677 9—12

Arad, főtér 14. sz. Herman-udvar. **Arad, főtér 14. sz.**

Étterem- és külön terem-csillárok
3 frttól 100 frtig.

ASZTALI LÁMPÁK
50 krtól 50 frtig,

DISZLÁMPÁK
majolica, bronce, alpacca, porczellán, — diszes kiállitás és mosaik mintákkal.

Egyes lámpa-részek minden minőségben.

Nagy választék valódi

alpacca és ezüst tárgyakból,
u. m. evő-eszközök, tálczák, gyertyatartók, czukor-szelenczék és fogók, gyümölcs- és kenyér-kosarak, asztali-csengők, thea-szürők, eczet- és olajtartók, s minden a háztartás körében szükséges disztárgyak nagyválasztéka.

Angol scheffeldi evő-eszközök,
valódi angol pengével 5—10 frtig.

Tálczák minden nemei meglepő nagy választékban.

KONYHA-EDÉNYEKBŐL
minden nagyságban szintén csak **valódian zománczozottakat** tartok raktáron, melyek az oly kellemetlen lepattogzástól teljesen mentek.

VASBUTOROK,
u. m. **ágy, női-asztal, virág-állvány, inga-gyermek-ágyak, mosdó-asztalok** minden hozzátartozóval, **ruganyos matraczok** minden nagyságban, **tüzi-szerek, kályha-ellenzők, fatartó-kosarak** stb. stb.

Díszmű különlegességek
aczél, réz, oxyd és üvegtárgyakból.

Hat-lövetü revolverek
3 frttól 30 frtig.

Porczellán-készletek, u. m.:
asztali- thea- és mocca-servicek, **meglepő olcsó áron.**

Ismételadóknak a lámpákat gyári áron, megfelelő százalék levonásával számitom.

Leszállitott árak.

Nyomtatja a »Széchenyi irodalmi intézet« Aradon.